

Taalmakkers E4

Toelichting en Antwoorden

Auteurs

Renée Heiting
Janneke Huizing
At Kasbergen
Evelien Klok
Michelle Kraak
Corrie Meliefste

Coördinatie

Nico van Beusekom

Illustraties

Egbert Koopmans

Bekadidact

Stenvertblok

g3 2701/15m165T

7440 2701/15m165T

© 2001

Uitgeverij Bekadidact, Baarn

ISBN 90 262 0339 x

eerste druk, tweede oplage 2003

Basisvormgeving

LS Ontwerpers bno, Groningen

Vormgeving

Annemiek Moormann, Dronten

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toelichting

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

T4

Stenvertbloks Taalmakkers

Het vergroten van de zorgbreedte binnen de eigen groep en onder leiding van de eigen leerkracht. Dat is de bedoeling van de Stenvertbloks Taalmakkers. Sommige kinderen die achterblijven hebben extra hulp nodig van een remedial teacher of orthodidacticus. Maar veel leerlingen zijn goed te helpen door de eigen leerkracht met gerichte instructie en toegespitste extra oefenstof. Taalmakkers biedt deze in direct toepasbare vorm in de eigen groep onder leiding van de eigen leerkracht.

Kinderen die achterblijven kun je gewoonlijk niet even wat extra schriftelijke oefenstof geven en dan verwachten dat ze hun achterstand wel inlopen. Daar is interactie tussen leerkracht en leerling eigenlijk altijd onontbeerlijk bij. In Taalmakkers komt daarom elk leerstofonderdeel systematisch aan bod, waarbij het in de eerste les steeds gaat om het samenwerken tussen leerkracht en leerling. Dat samenwerken vergt van de leerkracht in principe ongeveer tien minuten, waarna de leerling zelfstandig verder kan werken. Effectieve instructie in een kort tijdsbestek en zelfstandig werken van de leerling vormen dan ook samen de basis, waardoor de Taalmakkers kunnen helpen om zorg op maat te bieden.

Leerlingvolgsysteem

De Stenvertbloks Taalmakkers sluiten aan bij de toetsen van het Cito-leerlingvolgsysteem en hebben tot doel leerlingen die de taaltoetsen onvoldoende hebben gemaakt extra hulp en oefenstof te bieden. De Taalmakkers sluiten aan bij de toetsen E4 (Einde groep 4) tot en met M8 (Midden groep 8). De reeks Taalmakkers bestaat dan ook uit acht leerlingendeeltjes, overeenkomstig de acht taaltoetsen van het Cito-leerlingvolgsysteem.

De Taalmakkers kunnen goed worden ingezet direct nadat de halfjaarlijkse Cito-toets is afgenomen. Maar de Taalmakkers zijn uiteraard ook inzetbaar op elk ander moment dat een leerkracht dat zinvol acht. En natuurlijk kan ook de remedial teacher gebruik maken van de Taalmakkers-bloks.

De Taalmakkers bieden een grote verscheidenheid aan aantrekkelijke en systematische oefenstof voor taalvaardigheid in de groepen 4 tot en met 8. De meeste Stenvertbloks, zoals bijvoorbeeld die voor Realistisch Rekenen en voor Taal, kunnen de leerlingen geheel zelfstandig verwerken. Daar is voor weinig kinderen echt instructie bij nodig.

Maar de Taalmakkers zijn het meest effectief in te zetten wanneer de eigen leerkracht beperkte tijd inruimt voor gerichte instructie. De toelichting-antwoordenblokjes geven in het handleiding-gedeelte duidelijk aan hoe de samen werken-momenten hun plaats kunnen krijgen.

Leerstof

De Taalmakkers-bloks zijn zo opgezet dat ze naast iedere taalmethode gebruikt kunnen worden. De leerstof van Taalmakkers is overeenkomstig de indeling van het Cito onderverdeeld in vijf categorieën:

Woordvorming Zinsvorming Functiewoorden Betekenis Conventies

In deze categorieën zijn verschillende taalaspecten te onderscheiden. Daarbij valt te denken aan: meervouden, verkleinwoorden, samenstellingen, voegwoorden, tijdsaanduidingen, enz.

In de inhoudsopgave van ieder blok wordt naast de Cito-categorie en het taalaspect steeds een voorbeeld gegeven. Bovendien is elke Samen Werken-les als zodanig gemarkeerd.

Met deze Taalmakkers-bloks voor de kinderen en met de bijbehorende handleidingpagina's kan de groepsleerkracht de leerlingen gericht instrueren en hen daarna zelfstandig laten werken.

Samen Werken en Zelfstandig Werken

De leerstof in Taalmakkers sluit aan bij de opgaven van het Cito-leerlingvolgsysteem.

Wanneer kinderen veel fouten maken, volstaat het maar zelden om hen slechts wat extra te laten oefenen. De meeste kinderen moeten dan gewoonlijk opnieuw en op een aangepaste manier de leerstof uitgelegd krijgen. Het uitleggen van de leerkracht gebeurt in Taalmakkers in de Samen Werken-lessen.

In de Samen Werken-lessen zijn twee zaken heel belangrijk: interactie en directe instructie.

De eerste oefeningen van een Samen Werken-les maakt de leerkracht samen met het kind.

Door samen de opgaven (hardop) te maken en de leerling zijn eigen denkproces hardop te laten verwoorden, ontstaat een interactief leerproces. Daarin krijgt de leerkracht de gelegenheid zijn instructie heel nauwkeurig af te stemmen op deze specifieke leerling.

In de handleiding van de Taalmakkersbloks wordt beknopt een mogelijke aanpak per opgave beschreven. Uiteraard bepaalt de leerkracht zelf of het betreffende kind meer of nog andere instructie nodig heeft. Deze afstemming leidt tot adaptief onderwijzen.

De Samen Werken-les wordt afgesloten met een of meer oefeningen die de kinderen zelfstandig kunnen maken.

Na de eerste les volgt een tweede en soms een derde les over dezelfde leerstof. Dit zijn leerkracht-onafhankelijke lessen. Hierbij moeten de leerlingen het geleerde inslijpen en dat kan gewoonlijk zonder hulp van de leerkracht. Dat geeft het kind de mogelijkheid om onder eigen verantwoordelijkheid zijn werk aan te pakken. Het geeft de leerkracht gelegenheid en tijd om andere leerlingen extra aandacht te geven. Deze zelfstandig te verwerken lessen duiden we in Taalmakkers aan met Zelfstandig Werken-lessen.

Lesopbouw

De Samen Werken-lessen hebben allemaal dezelfde lesopbouw. Ze beginnen gewoonlijk met een oefening die de leerstof op een eenvoudig niveau aanreikt, opdat de leerlingen weinig of geen fouten maken. Daardoor doen de kinderen een positieve ervaring op met het betreffende leerstof-onderdeel. Deze oefening kunnen de leerlingen vrijwel altijd zelfstandig maken.

De volgende opgaven bieden vervolgens een aanpak om de leerstof te gaan bespreken. Deze opgaven zijn bedoeld om in interactie tussen leerkracht en leerling te worden doorgewerkt. Meestal zal dit lesmoment tussen leerkracht en leerling(en) zich tot ongeveer tien minuten kunnen beperken. Het gaat er daarbij om dat een leerling zicht krijgt op hoe hij te werk moet gaan met deze leerstof. In de daarop volgende oefeningen kan de leerling dan laten zien die instructie te hebben begrepen. En daarmee wordt de Samen Werken-les afgesloten.

Vervolgens moet de nieuwe aanpak worden ingeslepen. Dat kan met behulp van de Zelfstandig Werken-lessen. Want na elke Samen Werken-les volgt minstens één Zelfstandig Werken-les. Die begint meestal met een vertrouwde oefening, die in principe door elke leerling goed is te maken en daarna door moeilijker opgaven wordt gevolgd. De laatste oefening van een Zelfstandig Werken-les is qua vorm gelijk aan de toets van het Cito. Daarmee wordt niet alleen de leerstof-inhoud, maar ook de afvraagvorm vertrouwd voor de leerlingen.

Bovenstaande opzet geldt voor elk leerstofonderdeel. Wanneer daarvan wordt afgeweken, staat dat vermeld in de handleidingpagina's bij de betreffende lessen.

Aansluiting

Soms vallen leerlingen uit bij leerstof, die ze eerder wel leken te beheersen. Blijkt dat tijdens de Samen Werken-les dan kan ook teruggegrepen worden op een eerder deeltje van Taalmakkers.

Adaptief Onderwijs

Bij adaptief onderwijs zijn een drietal kenmerken te onderscheiden.

- Het pedagogisch handelen van de leerkracht en het bevorderen van zelfvertrouwen, gevoelens van competentie en de zelfstandige leerhouding van de leerling.
- De didactiek en de organisatie van het leerproces, gekenmerkt door effectieve instructie en verlengde instructietijd, en
- Het omgaan met verschillen tussen leerlingen.

Taalmakkers richt zich vooral op de didactiek en de organisatie enerzijds en het inspelen op de verschillen anderzijds. Door de contexten en de opzet van de Samen Werken-taken en Zelfstandig Werken-taken probeert Taalmakkers het pedagogisch handelen van de leerkracht en de zelfstandigheid van de leerlingen te bevorderen.

Diagnosticerend onderwijzen met het directe instructie-model

Tijdens de Samen Werken-lessen heeft de leerkracht tot taak diagnosticerend te onderwijzen. Daarbij kan het directe instructie-model worden gebruikt. Daarbij gaat het om vijf stappen.

De leerkracht

- vertelt het kind wat het doel is van deze interactieve les;
- geeft het kind een oriëntatie op de te maken oefeningen;
- oefent samen met het kind hardop;
- gaat na of het kind het echt begrijpt en geeft positieve feed-back;
- laat de kinderen zelfstandig inoefenen.

De leerkracht geeft dus een nieuwe oriëntatie, helpt, oefent samen met het kind en gaat na of de leerling de oefenstof nu wel begrepen heeft.

Bij het aanreiken van een oriëntatie gaat het om een regel, een rijmpje, een analogie-woord, enzovoort. Bij een regel valt bijvoorbeeld te denken aan: Staat het onderwerp in het meervoud, dan staat ook de persoonsvorm in het meervoud. Bij een oriëntatie in de vorm van een rijmpje valt te denken aan versjes waarin de meest frequente *ei*-woorden aan bod komen. En bij een analogie-aanpak is te denken aan: Bij het woord nacht horen woorden als licht, zacht, wacht, kracht, enz.

Bij veel taalspecten valt geen oriëntatie te geven. Of de oriëntatie zou zo ingewikkeld worden dat hij eerder verwarrend dan verhelderend werkt. Zeg de kinderen dan dat ze niet hoeven proberen om een systeem te ontdekken. Wanneer ze weten dat de logica ontbreekt en ze dus gewoon veel moeten oefenen, kan dat al een grote opluchting betekenen.

Taal - en de Nederlandse taal maakt daarop geen uitzondering - is niet een logisch geconstrueerde aaneenrijging van regeltjes. Waarom schrijven we geen sgool, maar school?

Waarom vind je onder een eik eikels, maar onder een beuk nooit beukels?

Voor veel taalaspecten zijn dan ook geen eenvoudige regeltjes te geven.

Wat geldt wel? Een taal leer je vooral beheersen door veel oefening en ervaring.

Aantrekkelijke oefeningen, boeiende wereldjes en verrassende verhaaltjes in Taalmakkers willen daarbij helpen.

De organisatie in de groep

De leerkracht bepaalt welke lessen uit Taalmakkers een leerling moet maken. Dat kan na afloop van de Cito-toets of wanneer hij dat zinvol oordeelt.

De inhoudsopgave geeft aan welke les welk taalaspect behandelt. Onderstaand voorbeeld laat dat zien. De eerste twee lessen gaan over woordvorming - meervoud, de lessen 3 en 4 over woordvorming - verkleinwoorden. Les 1 en les 3 zijn Samen Werken-lessen.

<i>les</i>	<i>titel</i>	<i>categorie</i>	<i>taalaspect</i>	<i>voorbeeld</i>
S 1	De verzameling	woordvorming	meervoud	<i>taarten, koekjes</i>
2	De ruilbeurs			
S 3	Jonge helden	woordvorming	verkleinwoorden	<i>huisje, tuintje</i>
4	Een nieuw schilderij			

Groepsoverzicht

Met het inhoudsoverzicht kan de leerkracht een groepsoverzicht maken en daarop aangeven welke leerlingen welke Taalmakkers-lessen moeten maken. Dan wordt ook duidelijk of hij instructiegroepjes van meerdere kinderen kan formeren om die gezamenlijk te helpen.

Het overzichtsblad - al dan niet gekopieerd - in deze toelichting kan daarvoor gebruikt worden.

In de eerste kolom kan de leerkracht de namen noteren van de leerlingen die Taalmakkers-lessen dienen te maken en ook aangeven welke lessen zij moeten maken.

Individueel overzicht

Op de laatste pagina van elk blokje is een illustratief overzicht opgenomen. Dat kan - al dan niet gekopieerd - voor ieder kind afzonderlijk gebruikt worden. De leerkracht kan daarop aangeven welke lessen een leerling moet maken en het kind kan de gemaakte lessen vervolgens inkleuren.

Instructietafel

Tijdens het Zelfstandig Werken geeft de leerkracht uitleg aan één of meerdere kinderen, waarschijnlijk aan de instructietafel. Na een korte uitleg gaan deze kinderen zelfstandig verder oefenen en komen andere kinderen aan de instructietafel.

Contexten

Alle leerinhouden zijn opgebouwd vanuit een aantrekkelijk en herkenbaar wereldje. Dit stimuleert de kinderen om aan de slag te gaan met een vaak als lastig ervaren taalaspect.

Zo'n context zet de oefeningen in een verband; losse woordjes en geïsoleerde zinnen vergen op zichzelf al vaak een hoger abstractieniveau en ze zijn ook niet levensecht. Wij mensen communiceren immers altijd in contexten. De wereldjes zijn uitnodigend en sfeervol. Bovendien zijn ze aantrekkelijk geïllustreerd. De attractieve wereldjes en de speelse illustraties dragen er aan bij om de kinderen te motiveren tot het leren van onze soms ingewikkelde taal.

Proeffase

De Stenvertbloks Taalmakkers zijn op verschillende scholen uitgetoetst. De leerlingen hebben daarbij aangegeven of ze de bladen zelfstandig konden maken, deze gemakkelijk of moeilijk vonden, of ze de bladen uitnodigend vonden, enzovoort. De leerkrachten hebben onder meer gelet op de duidelijkheid en hanteerbaarheid van de instructie. Al deze informatie is met zorg verwerkt. Onze dank gaat daarbij ondermeer uit naar leerlingen en leerkrachten van

De Bongerd te Almere

De Brug te Utrecht

De Kim te Almere

ROC Flevoland te Almere

De Parkschool te Heerde

De Mozaïk te Oisterwijk

De Helen Parkhurstschool te Tilburg

De Julianaschool te Soest

Voor opmerkingen en aanvullingen houden de auteurs zich aanbevolen.

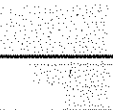
Groepsregistratie

Groepsregistratie

Naam kind	Les	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																

Groepsregistratie

Naam kind	Les	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																

STATEMENT OF [REDACTED]

[REDACTED]

Handleiding E4

Inhoud Taalmakkers E4

<i>les</i>	<i>titel</i>	<i>categorie</i>	<i>taalaspect</i>	<i>voorbeeld</i>
S 1	De verzameling	woordvorming	meervoud	<i>taarten, tafels</i>
2	De ruilbeurs			
S 3	Mannetje Priegel	woordvorming	verkleinwoorden	<i>huisje, tuintje</i>
4	Een nieuw schilderijtje			
5	Nicht Jansje			
S 6	Knutselpret	zinsvorming	onderscheiden van woorden	<i>e e n k r a n t</i>
7	Lijmfestijn			
S 8	Professor Pruts	zinsvorming	(in-)correcte zinnen herkennen	<i>Professor ik ben.</i>
9	Rommel - zinnen			
10	Een vreemde klant			
S 11	De geheime plek	zinsvorming	variëren van woordvolgorde	<i>Ik bouw een hut. Een hut bouw ik.</i>
12	Geheimtaal			
S 13	Zeerover Daan	functiewoorden	lidwoorden	<i>de rover, het eiland</i>
14	De schat			
S 15	Het poezenhotel	functiewoorden	voorzetsels	<i>in, op, achter</i>
16	Een nieuwe gast			

<i>les</i>	<i>titel</i>	<i>categorie</i>	<i>taalaspect</i>	<i>voorbeeld</i>
S 17	Nieuwe vrienden	functiewoorden	vraagwoorden	<i>wie, waar, hoe</i>
18	Een nieuwe school			
19	Er is er één jarig ...			
S 20	In 'De Boekenwurm'	betekenis	generaliseren/ categoriseren	<i>speelgoed: bal, pop</i>
21	Een echte boekenwurm			
S 22	Het spelletjesfestival	betekenis	associëren en identificeren	<i>rond: bal, wiel</i>
23	En de winnaar is ...			
S 24	Met vakantie	betekenis	omschrijvingen	<i>Een klomp is een schoen van hout.</i>
25	Wat gaan we doen?			
26	Op zoek naar Matteke			
S 27	Een lieve hond	betekenis	tegenstellingen	<i>lief - stout, hoog - laag</i>
28	Een stoute hond			
S 29	Nog een paar nachtjes ...	betekenis	tijdaanduidingen	<i>maandag, vaak, volgende week</i>
30	Feestweek			
	Hoe ver ben je?			

Handleiding Taalmakkers E4

► Les 1: De verzameling

► Les 2: De ruilbeurs

categorie
woordvorming

taalaspect
meervoud

voorbeeld
taarten, tafels

Toets E4

Bij het taalaspect *meervoud* worden per opgave 4 woorden aangeboden. Door middel van een telwoord wordt duidelijk gemaakt dat het om een meervoud gaat. Van deze vier woorden zijn er telkens twee met de uitgang *-en* en twee met de uitgang *-s*. De leerling wordt gevraagd het woord met een foutieve meervoudsvorm te herkennen.

Bijvoorbeeld: *twee boeken, vijf pennen, vier stoels, twee tafels*.

Taalmakkers E4

In deze lessen van *Taalmakkers E4* wordt geoefend met de meervoudsvormen *-en* en *-s*. In de eerste oefeningen gaat het vooral om herkenning van de juiste meervoudsvormen. Daarna moet de leerling zelf de goede uitgang toepassen. Tenslotte herkent de leerling uit vier woorden het woord met een verkeerde meervoudsuitgang.

Omdat de term 'meervoud' niet voorkomt in de toets, wordt deze ook niet gebruikt in de lessen.

Uitwerking

Woordvorming - *meervoud* is uitgewerkt in

Samen Werken - **Les 1: De verzameling**

Zelfstandig Werken - **Les 2: De ruilbeurs**

Didactiek

Het is mogelijk een oriëntatie te geven op meervoudsvormen. Een dergelijk schema zou echter zeer uitgebreid worden en daardoor niet praktisch zijn. Wel geldt dat verkleinwoorden in het meervoud altijd *-s* krijgen: *fietsje* - *fietsjes*, *lammetje* - *lammetjes*. Maar daar wordt niet apart bij stilgestaan. In deze lessen zal echter wel veel geoefend worden met voor de kinderen zeer herkenbare woorden.

Les 1: De verzameling - Samen Werken

Sven en Iris zijn fanatieke verzamelaars. Sven spaart alles wat als meervoudsvorm *-en* heeft. Iris richt zich op woorden eindigend op *-s* in het meervoud.

- 1 De meervoudsvormen *-en* en *-s* worden geïntroduceerd, gekoppeld aan respectievelijk Sven en Iris.
De leerling moet een aantal woorden 'verdelen' over Sven en Iris.
- 2 De leerling moet de juiste uitgang herkennen. Laat bij twijfel de twee mogelijkheden hardop zeggen.
Hoorde leerling welk woord goed is?
Weet de leerling ook het meervoud van bijvoorbeeld: *vlinder, rups, muis, kat, kip, varken*?
Als alle woorden goed gekozen zijn, lees je het woord 'dierenwinkel' in het letterblok.
- 3 In plaats van woorden worden hier plaatjes aangeboden.
De leerling moet het woord (met de juiste meervoudsuitgang) onder het plaatje schrijven.
Laat de leerling antwoord geven op de vraag 'Wat zie je op het plaatje?'
Maak de leerling attent op de uitgang door te vragen: 'wat hoor je aan het eind, *-en* of *-s*'?
- 4 Herkent de leerling het foute woord?

Les 2: De ruilbeurs - Zelfstandig Werken

Sven en Iris gaan naar een ruilbeurs. Hier kunnen ze vast weer veel nieuwe woorden aan hun verzameling toevoegen. Opgave 6 heeft dezelfde vorm als de vragen in de toets van het Cito.

Suggestie:

Verander het spelletje 'Jan gaat op reis en neemt mee...' in 'Jan en Frank gaan op reis en nemen mee...'. Alle woorden moeten dan veranderd worden in meervoud. Op deze manier is de leerling op een speelse manier met meervouden bezig.

- **Les 3: Mannetje Priegel**
- **Les 4: Een nieuw schilderijtje**
- **Les 5: Nicht Jansje**

categorie
woordvorming

taalaspect
verkleinwoorden

voorbeeld
huisje, tuintje

Toets E4

Bij het taalaspect *verkleinwoorden* moet uit 4 verkleinwoorden het woord dat op de verkeerde manier verkleind is, herkend worden. Ook moet de leerling uit 3 woorden het woord kiezen waar ook *-tje* achter gezet kan worden. En tenslotte is de opdracht gelijk, maar moet het woord op *-je* eindigen. Er wordt alleen gewerkt met *-tje* en *-je* als uitgangen.

Taalmakkers E4

Het taalaspect 'verkleinwoorden' wordt in drie lessen aangeboden. In eerste instantie gaat het om het herkennen van de uitgangen *-je* en *-tje*. Vervolgens kiest de leerling de juiste uitgang. Uiteindelijk kan de leerling een verkeerde verkleinvorm herkennen. In de toets M5 komt dit taalaspect weer naar voren, aangevuld met de uitgang *-pje*.

Uitwerking

Woordvorming - verkleinwoorden is uitgewerkt in

Samen Werken - **Les 3: Mannetje Priegel**

Zelfstandig Werken - **Les 4: Een nieuw schilderijtje**

Zelfstandig Werken - **Les 5: Nicht Jansje**

Didactiek

Er zijn diverse schema's te geven waarmee duidelijk wordt wanneer de uitgangen *-je* en *-tje* gebruikt moeten worden. Maar door de vele uitzonderingen op dit gebied zouden zulke schema's onoverzichtelijk worden, met name voor de leerling die toch al moeite heeft met verkleinwoorden. In *Taalmakkers E4* ligt daarom de nadruk op het oefenen met verkleinwoorden eindigend op *-je* en *-tje*.

Les 3: Mannetje Priegel - Samen Werken

Opmerking: In deze taken komen de namen Mannetje Priegel en Vrouwtje Giebel voor. Ofschoon dit beide verkleinwoorden zijn, tellen zij niet mee bij de oefenwoorden. De uitgang *-etje* en de veranderende spelling van 'Mannetje' komen namelijk niet aan bod in de toets. Bovendien is het de naam van een figuur in de lesjes en derhalve telt ook het woord 'Vrouwtje' - met de wel gevraagde uitgang *-tje* - niet mee in de oefenstof.

In de eerste taak maken we kennis met Mannetje Priegel die een schilderij maakt voor Vrouwtje Giebel.

- 1 De leerling moet door middel van kleuren het onderscheid aangeven tussen *-je* en *-tje*-woorden. Wijs de leerling erop, dat je bij een aantal woorden de uitgang *-tje* hoort, maar de uitgang *-je* schrijft (stadje, kwastje). Aan het eind van het woord 'kast' hoor je een 't', dus hoef je die 't' niet meer te schrijven in het woord 'kastje'.
- 2 Hier moet de leerling de juiste uitgang invullen. Hoe komt de leerling tot zijn keuze? Weet de leerling ook van de volgende woorden de juiste uitgang?

bord	-	bordje	huis	-	huisje	boom	-	boompje
klas	-	klasje	dak	-	dakje	wolk	-	wolkje
stoel	-	stoeltje	deur	-	deurtje	schommel	-	schommeltje
tafel	-	tafeltje	gordijn	-	gordijntje	zandbak	-	zandbakje
- 3 De leerling moet eerst de gegeven woorden verkleinen alvorens ze in de goede rij te schrijven.
- 4 In deze opgave worden naast goed gevormde verkleinwoorden ook woorden aangeboden waarvan de verkleinvorm onjuist is. Herkent de leerling deze fouten?
- 5 Kan de leerling aangeven welke antwoorden fout zijn?

Les 4: Een nieuw schilderijtje - Zelfstandig Werken

Mannetje Priegel gaat zijn schilderijtje naar Vrouwtje Giebel brengen. Hij komt daardoor in diverse situaties waarin verkleinwoorden een rol spelen.

Opgave 4 heeft dezelfde vorm als de opgaven uit Toets E4.

Les 5: Nicht Jansje - Zelfstandig Werken

De nicht van Vrouwtje Giebel komt logeren: Nicht Jansje. Vrouwtje Giebel maakt zich klaar voor het bezoek en intussen is Nicht Jansje de weg kwijt. Als Jansje uiteindelijk bij Vrouwtje Giebel aankomt, spelen ze 'Zoek het woord'. Ook in deze les wordt in variërende opgaven geoefend met verkleinwoorden. Opgave 5 is vormgelijk aan de opgaven uit Toets E4.

► Les 6: Knutselpret

► Les 7: Lijmfestijn

categorie
zinsvorming

taalaspect
onderscheiden van woorden

voorbeeld
eenkrant

Toets E4

In Toets E4 wordt voor dit taalaspect een zin gegeven waarin sommige woorden aan elkaar staan. De leerling wordt gevraagd deze woorden door middel van een streepje los te maken. Er staan hooguit drie woorden aan elkaar en elk woord bestaat uit maximaal twee lettergrepen.

Bijvoorbeeld:

Er ligt een bal in de tuin.

Er / ligt / een / bal / in / de / tuin.

Taalmakkers E4

In dit deeltje van Taalmakkers wordt begonnen met het herkennen van één woord in een zin. Later zijn in een zin twee woorden aan elkaar geschreven en tenslotte zijn meerdere woorden aan elkaar geschreven, zoals gevraagd in de toets. Ook in de oefeningen wordt gewerkt met hooguit drie woorden aan elkaar met maximaal twee lettergrepen per woord.

Uitwerking

Zinsvorming - onderscheiden van woorden is uitgewerkt in

Samen Werken - **Les 6: Knutselpret**

Zelfstandig Werken - **Les 7: Lijmfestijn**

Didactiek

Voor het leren onderscheiden van woorden zijn nauwelijks handreikingen te geven. Het is voornamelijk veel oefenen waarvoor een leerling zich dit onderscheiden van woorden eigen kan maken.

Les 6: Knutselpret - Samen Werken

Terwijl Yvette in de weer is met schaar, papier en lijm, gaat de leerling in allerlei oefeningen de woorden die aan elkaar 'gelijmd' zijn van elkaar onderscheiden.

- 1 Per opgave moet de leerling aangeven of het om één of om twee woorden gaat.
- 2 De leerling wordt gevraagd een bepaald woord te herkennen in een zin.
Zijn er woorden die de leerling direct herkent zoals de, het, een, in, op?
Voor het herkennen van een langer woord is het goed de leerling te wijzen op de begin- en eindletter(s) van het te herkennen woord.
- 3 In deze opgave staan telkens twee woorden die aan elkaar geschreven zijn. De leerling moet deze woorden door middel van een streepje scheiden. Laat de woorden hardop uitspreken. Hoort de leerling waar het streepje moet staan?
- 4 Kan de leerling alle woorden die aan elkaar geschreven staan onderscheiden?

Les 7: Lijmfestijn - Zelfstandig Werken

Selma komt bij Yvette spelen. Samen gaan ze knutselen en het wordt een waar lijmfestijn! In de eerste opgaven wordt gevraagd één woord te herkennen. Daarna zijn twee en later drie woorden aan elkaar geschreven, waarbij een woord hooguit uit twee lettergrepen bestaat.

- **Les 8: Professor Pruts**
- **Les 9: Rommel - zinnen**
- **Les 10: Een vreemde klant**

categorie
zinsvorming

taalaspect
(in-)correcte zinnen herkennen

voorbeeld
Professor ik ben.

Toets E4

Dit taalaspect wordt in de toets op twee verschillende manieren gevraagd. Eerst staan er per opgave 4 verschillende zinnen die samen een soort verhaaltje vormen. Eén van deze zinnen is onjuist geformuleerd en de leerling moet deze foute zin herkennen. Later staan per opgave 3 nagenoeg dezelfde zinnen. In elke zin zijn de woorden gelijk, maar verschilt de woordvolgorde. De leerling moet aangeven in welke zin de volgorde fout is; welke zin 'niet kan'.

Taalmakkers E4

In *Taalmakkers E4* wordt begonnen met het herkennen van een fout woord in de zin. Daarna wordt er in de oefeningen gewerkt met omkeringen binnen een woordgroep. De oefeningen zijn zo opgebouwd dat de beide soorten opgaven uit de toets voorkomen. Het herkennen van de incorrecte zin uit vier verschillende zinnen gaat hierbij vooraf aan het herkennen van de incorrecte zin uit drie nagenoeg identieke zinnen.

Uitwerking

Zinsvorming - (in-)correcte zinnen herkennen bestaat uit

Samen Werken - **Les 8: Professor Pruts**

Zelfstandig Werken - **Les 9: Rommel - zinnen**

Zelfstandig Werken - **Les 10: Een vreemde klant**

Didactiek

Een verkeerde woordvolgorde ontstaat meestal door omkering van woorden. De omkering van woorden kan zich op verschillende manieren voordoen. Het kan ook zijn dat de volgorde niet klopt door het ontbreken van noodzakelijke woorden. In *Taalmakkers E4* richten we ons op de omkering van woorden. We beperken ons hierbij tot de omkering van woorden binnen een woordgroep, wat aansluit bij de Toets E4.

Les 8: Professor Pruts - Samen Werken

Professor Pruts is zinnenmaker, maar tot zijn spijt houdt zijn machine er mee op. De professor doet er van alles aan om zijn machine weer te maken. Intussen krijgt de leerling gelegenheid fouten in zinnen te herkennen en zinnen te corrigeren.

- 1 De leerling moet uit elke zin een overbodig woord halen. Eventueel kunnen alle woorden één voor één geprobeerd worden. Wanneer blijft de zin goed?
- 2 Laat de zin hardop voorlezen. Herkent de leerling de twee woorden die omgekeerd moeten worden?
- 3 Naast het herkennen van de woorden die verwisseld moeten worden, moet de zin nu ook correct worden opgeschreven.
- 4 Deze oefening is gelijk aan de opgaven uit de toets. Kan de leerling aangeven welke zin niet goed is?

Les 9: Rommel - zinnen - Zelfstandig Werken

De machine van Professor Pruts is weer kapot. De professor doet opnieuw verwoede pogingen zijn machine te repareren. De leerling kan hierdoor nog even oefenen met het herkennen van incorrecte zinnen. De opgaven 3 en 4 hebben dezelfde vorm als de opgaven in de toets.

Les 10: Een vreemde klant - Zelfstandig Werken

Er komt een klant bij Professor Pruts. Zou de machine weer helemaal goed zijn? De opgaven 3 en 4 hebben dezelfde multiple-choice-vorm als de Cito-toets.

► Les 11: De geheime plek

► Les 12: Geheimtaal

categorie
zinsvorming

taalaspect
variëren van woordvolgorde

voorbeeld
Ik bouw een hut.
Een hut bouw ik.

Toets E4

Bij *variëren van woordvolgorde* wordt een zin gegeven. De zin bestaat uit drie delen: onderwerp, persoonsvorm en een ander zinsdeel. De leerling wordt gevraagd met de gegeven woorden twee andere zinnen te vormen. In de toets M5 komt ditzelfde onderdeel terug. De zin is dan uitgebreid met meerdere zinsdelen.

Taalmakkers E4

In *Taalmakkers E4* wordt begonnen met het herkennen van (in-)correcte zinnen. Een volgende stap is zinnen vormen met zinsdelen. Als laatste komt het vormen van zinnen met 'losse' woorden aan de orde. Tevens komt daar het variëren van de woordvolgorde bij. Bij het variëren van de woordvolgorde wordt in eerste instantie wel het eerste woord van de nieuw te vormen zin gegeven. Het biedt kinderen, die toch al moeite met het herschrijven van zinnen hebben, immers een houvast. Later wordt van twee te maken zinnen één maal het eerste woord geschreven en tenslotte moet de leerling geheel zelfstandig twee andere zinnen maken van de aangeboden zin.

Uitwerking

Zinsvorming - variëren van woordvolgorde bestaat uit

Samen Werken - **Les 11: De geheime plek**

Zelfstandig Werken - **Les 12: Geheimtaal**

Didactiek

In de Nederlandse taal kunnen binnen één zin de woorden op verschillende plaatsen staan. Om te weten of een zin goed is, zul je eigenlijk eerst moeten weten wanneer een zin niet goed is. Door veel oefening ontdek je na verloop van tijd welke mogelijkheden er zijn voor de woordvolgorde. In *Taalmakkers* wordt daarom begonnen met het herkennen van incorrecte zinnen, om later te oefenen met het variëren van de woordvolgorde.

Les 11: De geheime plek - *Samen Werken*

In deze les staat de geheime hut van Britta centraal. Ze speelt er vaak met haar buurjongen Ivar.

- 1 De leerling moet aangeven welk van de zinnen niet goed is. Kan de leerling aangeven waarom die zinnen fout zijn?
- 2 Bij deze oefening moet door het verwisselen van zinsdelen een goede zin gevormd worden. Wijs de leerling op de woorden met hoofdletters; dat zijn de eerste woorden van een zin.
- 3 In plaats van zinsdelen worden alle woorden nu los aangeboden. Ook hier staan weer woorden met hoofdletters. Gebruikt de leerling deze meteen als eerste woord?
Ziet de leerling het vraagteken?
Wat betekent dit teken?
Hoe kan dit teken je helpen bij het maken van een zin?
- 4 De zinnen zijn verdeeld in zinsdelen. De leerling maakt hiervan een andere zin. Het eerste zinsdeel staat er al. Wijs de leerling op de leestekens die bepalend zijn voor de woordvolgorde. Laat de leerling zijn gemaakte zin hardop uitspreken. Is zijn zin goed?
- 5 Deze oefening is bijna gelijk aan de opgaven uit de toets.
In deze oefening wordt echter van één zin het beginwoord gegeven, terwijl in de toets helemaal geen beginwoord wordt gegeven. Dat laatste is echter in deze fase nog te lastig.

Les 12: Geheimtaal - *Zelfstandig Werken*

Britta en Ivar spelen nog steeds veel in de geheime hut. Ze verzinnen zelfs een naam voor de hut en bedenken een geheimtaal. De leerling gaat door middel van het variëren van de woordvolgorde die geheimtaal ontcijferen. De laatste oefeningen zijn gelijk aan de opgaven uit de Cito-toets. Oefening 4 geeft het eerste woord als hulpwoord, terwijl in oefening 5 een enkel hulpwoord wordt gegeven.

► Les 13: Zeerover Daan

► Les 14: De schat

categorie

functiewoorden

taalaspect

lidwoorden

voorbeeld

de rover, **het** strand

Toets E4

In de toets wordt het lidwoord gevraagd. Er worden twee voorbeeldwoorden gegeven waar het lidwoord 'de' voor staat. Uit drie woorden moet de leerling het woord kiezen dat ook 'de' als lidwoord heeft. Ditzelfde woord wordt gevraagd met woorden die het lidwoord 'het' hebben. Het gaat in alle gevallen om 'dichtbij'-woorden. Bovendien staan alle woorden in het enkelvoud en er zijn geen verkleinwoorden.

Bijvoorbeeld: *de deur, de stoel*; waar kun je ook *de* voor zetten? *raam, gordijn of kast*?

Taalmakkers E4

In de lessen van Taalmakkers wordt begonnen met het herkennen en invullen van de lidwoorden 'de' en 'het' in combinatie met een zelfstandig naamwoord. Daarna moet de leerling aangeven of de lidwoorden goed of fout gekozen zijn. Tenslotte zoekt de leerling bij het gegeven lidwoord het goede zelfstandige naamwoord. Het taalaspect *lidwoorden* wordt alleen in de Toets E4 gevraagd.

Uitwerking

Functiewoorden - lidwoorden bestaat uit

Samen Werken - **Les 13: Zeerover Daan**

Zelfstandig Werken - **Les 14: De schat**

Didactiek

Het lastige aan lidwoorden is dat er nauwelijks regels zijn voor het gebruik van deze woorden. Uitzonderingen zijn de verkleinwoorden en woorden in het meervoud. Deze hebben altijd 'het', respectievelijk 'de'. Veelal is het echter een kwestie van weten. En door veel woorden met het bijbehorende lidwoord te horen en te lezen kunnen leerlingen zich de juiste combinatie eigen maken.

Les 13: Zeerover Daan - *Samen Werken*

In deze les maken we kennis met Zeerover Daan en zijn omgeving. De kennismaking biedt gelegenheid te oefenen met allerlei woorden en hun lidwoorden.

- 1 Bij deze oefening moet het juiste lidwoord ingevuld worden. Welke woorden weet de leerling al?

Biedt de onbekende woorden in een zinnetje aan.

Wat is goed: - Jij zit op de stoel of jij zit op het stoel?

De huis is mooi of het huis is mooi?

De boom is groot of het boom is groot?

- 2 Een aantal woorden staat zonder lidwoord geschreven.

De leerling moet de woorden verdelen over twee bladzijden in een rijtje 'de'- en 'het'-woorden.

- 3 In elke zin staat een woord met een verkeerd lidwoord.

Ziet de leerling welke woorden dat zijn?

Hoort de leerling welke woorden het zijn wanneer de zin hardop wordt uitgesproken?

- 4 De leerling zoekt de goede zelfstandige naamwoorden bij het gegeven lidwoord.

Les 14: De schat - *Zelfstandig Werken*

Op een dag vindt Zeerover Daan een schatkaart. Als hij de schat gevonden heeft, komen er een heleboel dingen te voorschijn waarbij ook de lidwoorden een rol gaan spelen. De laatste opdracht heeft dezelfde vorm als de opgaven uit de toets.

► Les 15: Het poezenhotel

► Les 16: Een nieuwe gast

categorie
functiewoorden

taalaspect
voorzetsels

voorbeeld
in, op, achter

Toets E4

In de toets worden plaatsaanduidende voorzetsels gevraagd. De leerling krijgt een tekening aangeboden met daaronder een zin waarin een voorzetsel moet worden ingevuld. Uit de tekening kan worden opgemaakt welk voorzetsel moet worden ingevuld. Er worden geen voorzetsels gegeven waaruit de leerling kan kiezen.

Taalmakkers E4

In de lessen van Taalmakkers wordt in diverse vormen geoefend met plaatsaanduidende voorzetsels. Zo moet de leerling met behulp van tekeningen het goede voorzetsel in kunnen vullen. Maar ook moet de leerling kunnen aangeven of het gebruikte voorzetsel in een zin goed is of uit drie gegeven voorzetsels de juiste aangeven. Bovendien wordt gevraagd een voorwerp te tekenen naar aanleiding van een gegeven voorzetsel. De lessen worden afgesloten met oefeningen die gelijkvormig zijn aan de opgaven uit Toets E4.

Uitwerking

Functiewoorden - voorzetsels bestaat uit

Samen Werken - **Les 15: Het poezenhotel**

Zelfstandig Werken - **Les 16: Een nieuwe gast**

Didactiek

Plaatsaanduidende voorzetsels zijn het eenvoudigst uit te leggen in concrete situaties.

Ook in Taalmakkers krijgt de leerling concrete situaties aangeboden om met de voorzetsels te oefenen.

Les 15: Het poezenhotel - Samen Werken

De poezen in het poezenhotel hebben het uitstekend naar hun zin. Wat ze allemaal beleven wordt in de oefeningen duidelijk.

- 1 Door de zinnen goed te lezen en goed naar de tekening te kijken moeten de juiste voorzetsels ingevuld kunnen worden.
Laat de leerling de voorzetsels 'ervaren' door ze uit te laten beelden:
ga op je stoel staan,
leg je pen naast je boek,
loop om de tafel,
doe je arm achter je rug, etc.
Als extra oefening kunnen naar aanleiding van de tekening andere vragen gesteld worden.
Bijvoorbeeld: Waar staat de bank? Waar staat de plant?
- 2 In elke zin staat een voorzetsel. Sommige voorzetsels kloppen niet.
Weet de leerling welke voorzetsels het wel moeten zijn?
- 3 De leerling kiest uit drie voorzetsels de juiste.
Kan de leerling aangeven waarom de andere mogelijkheden fout zijn?
Laat de leerling met de andere mogelijkheden een zin maken die wel goed is.
- 4 Deze oefening is gelijk aan de opgaven uit de toets. Mede naar aanleiding van het plaatje moet de leerling het goede voorzetsel invullen.

Les 16: Een nieuwe gast - Zelfstandig Werken

Een nieuwe gast zorgt voor opschudding in het poezenhotel.
De laatste oefening heeft dezelfde vorm als de opgaven in de toets.

- **Les 17: Nieuwe vrienden**
- **Les 18: Een nieuwe school**
- **Les 19: Er is er één jarig ...**

categorie
functiewoorden

taalaspect
vraagwoorden

voorbeeld
wie, waar, hoe

Toets E4

In Toets E4 worden de vragende voornaamwoorden -vraagwoorden- in zeven items aan de orde. De vraagwoorden worden in twee vormen getoetst. De eerste vorm is een getekende dialoog tussen twee kinderen waarin een vraagzin en een antwoordzin staan. Bij de tweede vorm staan eveneens een vraagzin en een antwoordzin, maar nu ontbreken de tekeningen. Bijvoorbeeld: ... *gaan jullie weg? Wij gaan over drie weken weg.*

Taalmakkers E4

In de drie lessen van *Taalmakkers E4* biedt de eerste les een oriëntatie op vraagwoorden, terwijl de volgende twee taken het eigenlijke inoefenen beogen. Eerst gaat het om het herkennen van vraagwoorden. De volgende stap is het geven van het juiste antwoord op een vraag. Daarna moet de leerling de juiste vraag bij een gegeven antwoord kiezen. En tenslotte kiest de leerling bij gegeven antwoorden en vragen het juiste vraagwoord.

Uitwerking

Functiewoorden - vragende voornaamwoorden bestaat uit

Samen Werken - **Les 17: Nieuwe vrienden**

Zelfstandig Werken - **Les 18: Een nieuwe school**

Zelfstandig Werken - **Les 19: Er is er één jarig ...**

Didactiek

Het is mogelijk een oriëntatie te geven op vraagwoorden door de vraagwoorden te koppelen aan zaken als personen (wie), plaats (waar), tijd (wanneer) en reden (waarom). Zo'n overzicht is echter niet volledig, maar wel vaak ingewikkeld. In *Taalmakkers E4* laten we daarom vooral veel ervaren en oefenen.

Les 17: Nieuwe vrienden - Samen Werken

In deze les gaat het om twee jongetjes, die na een verhuizing naast elkaar zijn komen te wonen. Ze zitten ook nog in dezelfde klas. Dan valt er heel wat te vertellen en te vragen.

1 Hier wordt het begrip 'vraagwoord' geïntroduceerd.

Ga na of de leerling dat begrip inderdaad goed interpreteert door vragen te stellen.

U zegt bijvoorbeeld: 'Ik vraag je steeds iets. In elk zinnetje zit een vraagwoord. Je moet mij antwoord geven en ook zeggen welk vraagwoord ik zeg.'

- Wat moet je dus doen? De leerling antwoordt: *Ik moet zeggen welk vraagwoord ik hoor: 'wat'.*
- Hoe heet onze school?
- Hoe oud ben je?
- Wanneer ben je jarig?

Als het goed gaat, hoeft de leerling de vraag niet te beantwoorden, maar volstaat het zeggen van het vraagwoord.

2 Hier gaat het om het herkennen van de goede antwoorden bij de vragen.

3 In deze dialogen gaat het om de goede vragen bij de goede antwoorden.

4 Kan de leerling de vraagwoorden in de zinnetjes aanwijzen?

5 Welk antwoord hoort bij de vraag?

Les 18: Een nieuwe school - Zelfstandig Werken

Als je verhuisd bent, kom je ook op een nieuwe school. Je kijkt je ogen uit en hebt heel wat te vragen.

Opgave 3 en 4 hebben dezelfde vorm als de vragen met vraagwoorden in de toets.

Les 19: Er is er één jarig ... - Zelfstandig Werken

Kim is jarig. Ze mag trakteren en een partijtje geven. Opgave 3 en 4 hebben dezelfde multiple-choice-vorm als de toets. Ondersteuning van de illustratie ontbreekt dan ook.

► Les 20: In 'De Boekenwurm'

► Les 21: Een echte boekenwurm

categorie
betekenis

taalaspect
generaliseren-categoriseren

voorbeeld
speelgoed: bal, pop

Toets E4

In de toets komt dit taalaspect naar voren in opgaven, waarbij twee woorden gegeven worden. Uit een rijtje van vier woorden kiest de leerling het woord dat bij de twee gegeven woorden past (generaliseren).

Bijvoorbeeld: *welk woord past bij appel en peer, als je kunt kiezen uit drop, banaan, wortel of aardappel?*

Taalmakkers E4

In de lessen van Taalmakkers wordt begonnen met het herkennen van woorden die niet bij een bepaalde categorie horen. Vervolgens zoekt de leerling voor een categorie uit verschillende los aangeboden woorden het bijpassende woord.

Uiteindelijk moet de leerling uit een groepje woorden het woord kiezen dat bij de categorie hoort.

Uitwerking

Betekenis - *generaliseren* en *categoriseren* bestaat uit

Samen Werken - **Les 20: In 'De Boekenwurm'**

Zelfstandig Werken - **Les 21: Een echte boekenwurm**

Didactiek

Goed kunnen generaliseren en categoriseren gaat vaak gepaard met het hebben van een grote woordenschat. Het is daarom van belang te zorgen dat de leerling gelegenheid krijgt die woordenschat te vergroten. Het maken van woordvelden en woordkettingen is een speelse manier om aan het vergroten van de woordenschat te werken. Ook voor dit taalaspect geldt weer dat oefening kunst baart.

Les 20: In 'De Boekenwurm' - *Samen Werken*

Imke mag helpen in boekhandel 'De Boekenwurm'. De boeken staan per categorie op een plank. Maar dat blijft niet altijd zo en dan zet Imke ze weer op hun goede plaats.

De leerling krijgt op deze manier ook gelegenheid te oefenen met het generaliseren.

- 1 De leerling kiest uit vier woorden het woord dat daar niet bij hoort.

Kan de leerling zeggen waarom dat woord er niet bij hoort?

Maakt de leerling hierbij gebruik van de vermelde categorie op de planken?

- 2 Deze oefening is gelijk aan oefening 1, alleen nu ontbreekt de categorie-aanduiding. Kan de leerling toch aangeven waarom dat ene woord er niet bij past?

Een extra oefening kan zijn door de situatie om te keren: laat de leerling zelf vier woorden noemen waaronder een woord dat daar niet bij past.

U zegt welk woord dat is en waarom dat woord fout is.

Laat de leerling zeggen of u gelijk heeft.

Als blijkt dat deze oefening (nu) nog te moeilijk is, kunt u hem bewaren tot een later ogenblik.

- 3 De leerling zoekt bij twee gegeven woorden een woord dat daarbij past. Laat de leerling per categorie nog één of meerdere woorden bedenken.

- 4 Deze oefening is nagenoeg gelijk aan oefening 3.

- 5 De leerling zoekt uit een rijtje van 4 woorden het woord dat hoort bij de reeds gegeven woorden. De opzet is gelijk aan de opgaven in de toets.

Les 21: Een echte boekenwurm - *Zelfstandig Werken*

Imke is zelf een echte boekenwurm; ze leest alles wat los en vast zit. Bij al die verschillende soorten boeken zijn weer volop mogelijkheden voor generaliseren. De laatste oefening is conform de toets.

► Les 22: Het spelletjesfestival

► Les 23: En de winnaar is ...

categorie
betekenis

taalaspect
associëren

voorbeeld
rond: bal, wiel

Toets E4

Het taalaspect 'associëren' komt in de toets in vier opgaven aan de orde.

De leerlingen lezen een woord en moeten uit een rijtje van vier woorden het woord kiezen dat niet past bij het gegeven woord.

De gegeven woorden zijn bijvoorbeeld: *kleur: grijs, zacht, rood en wit*.

Taalmakkers E4

In de lessen van Taalmakkers wordt op een speelse manier geoefend met associëren. In diverse soorten oefeningen wordt de leerling gevraagd woorden te zoeken die wel of juist niet bij een bepaald woord horen. Ook deze keer zijn de laatste oefeningen van de lessen gelijkvormig aan de opgaven zoals ze in de toets worden gevraagd.

Uitwerking

Betekenis - associëren bestaat uit

Samen Werken - **Les 22: Het spelletjesfestival**

Zelfstandig Werken - **Les 23: En de winnaar is ...**

Didactiek

Associëren zal eenvoudiger gaan naarmate de woordenschat en de algemene kennis van de leerling toenemen. Spelletjes als kwartetten en loco laten veel woorden aan bod komen en vooral woorden die met elkaar te maken hebben. Associëren is niet makkelijk te leren door vaste regels; het is vooral een kwestie van veel doen.

Les 22: Het spelletjesfestival - Samen Werken

In deze les doen vier kinderen mee aan een spelletjesmiddag. Ze doen verschillende spelletjes, maar het zijn allemaal spelletjes waarmee ze op een speelse manier met taal bezig zijn.

- 1 De leerling kiest bij een kleur het goede woord.
Laat de leerling per kleur nog meer dingen noemen met die kleur.
- 2 Elke keer moet uit twee woorden het woord gekozen worden dat past bij het voorgaande woord.
Er ontstaat een 'woordketting'.
Dit spelletje kunt u uitbreiden en eventueel ook eens klassikaal spelen.
- 3 Woordmemory. Kan de leerling bij elk woordenpaar nog een bijpassend woord bedenken?
- 4 Van elk kwartet is een kaartje fout. De leerling moet aankruisen welk kaartje dat is.
Kan de leerling zeggen waarom dat kaartje fout is?

Les 23: En de winnaar is ... - Zelfstandig Werken

De kinderen hebben nog geen genoeg van de spelletjes en spelen vrolijk voort: woord-zoekertjes, domino, woordestafette en darts. De laatste oefening is - in verkapte vorm - gelijk aan de opgaven uit de toets.

Suggestie

Misschien heeft u ook een aantal van deze spelletjes in uw klas, zodat u in uw eigen groep een 'taal-spelletjesfestival' kunt organiseren. Met (zelfgemaakte) woordmemory of woorddomino.

En wat denkt u van een woordestafette in de gymzaal of buiten op het schoolplein?

- **Les 24: Met vakantie**
- **Les 25: Wat gaan we doen?**
- **Les 26: Op zoek naar Matteke**

categorie
betekenis

taalaspect
omschrijvingen

voorbeeld
Een klomp is een schoen van hout.

Toets E4

Het taalaspect '*omschrijvingen*' wordt behandeld in opgaven waarbij de leerling naar aanleiding van een (deel van een) omschrijving het juiste woord moet kiezen. Het zijn omschrijvingen van dingen: *klomp*, *pet* en *schoen*. Dit taalaspect wordt alleen in Toets E4 getoetst en keert niet terug in latere toetsen.

Taalmakkers E4

In de eerste oefeningen moet de leerling een woord kiezen naar aanleiding van een omschrijving.

De omschrijvingen worden in latere oefeningen steeds summierder.

Ook nu hebben de laatste oefeningen van de lessen weer dezelfde multiple-choice-vorm als de opgaven uit de toets.

Uitwerking

Betekenis - omschrijvingen bestaat uit

Samen Werken - **Les 24: Met vakantie**

Zelfstandig Werken - **Les 25: Wat gaan we doen?**

Zelfstandig Werken - **Les 26: Op zoek naar Matteke**

Didactiek

Het taalaspect '*omschrijvingen*' is nauw verweven met het taalaspect '*associëren*'. Wanneer je weinig moeite hebt met associëren, zal het eenvoudiger zijn omschrijvingen te bedenken.

In de lessen van Taalmakkers wordt in diverse vormen - ook associaties - geoefend met omschrijvingen. Uiteindelijk wordt toegewerkt naar opgaven die gelijk zijn aan de opgaven uit de toets.

Les 24: Met vakantie - Samen Werken

De tweeling Roos en Elke gaat op vakantie naar de camping. Daar leren ze een vreemde cowboy kennen.

- 1 Bij elke omschrijving moet het juiste woord gekozen worden.
Kan de leerling voor de overige twee woorden zelf een omschrijving verzinnen?
- 2 Door het juiste kledingstuk te kleuren geeft de leerling aan of hij de omschrijving heeft begrepen.
Kan de leerling verwoorden waarom hij niet het andere kledingstuk heeft gekleurd?
- 3 De leerling kiest bij elke persoon het bijpassende attribuut.
Waar horen de overige attributen bij?
- 4 De leerling vult de omschrijving aan met het juiste woord.
Deze oefening is gelijkvormig aan de toetsopgaven.

Les 25: Wat gaan we doen? - Zelfstandig Werken

Roos en Elke hebben nieuwe vrienden: Timo en Matteke. Samen bedenken ze de leukste spelletjes. In deze les is de leerling weer spelenderwijs met taal bezig, in dit geval met omschrijvingen. De manier van vragen van de toets wordt gebruikt in de laatste opgave.

Les 26: Op zoek naar Matteke - Zelfstandig Werken

Matteke is spoorloos. Roos, Elke en Timo gaan haar zoeken.

Waar zou ze zijn?

Gelukkig wordt Matteke gevonden.

Intussen krijgt de leerling weer de mogelijkheid met omschrijvingen te oefenen.

► Les 27: Een lieve hond

► Les 28: Een stoute hond

categorie
betekenis

taalaspect
tegenstellingen

voorbeeld
lief - stout, hoog - laag

Toets E4

Bij het taalaspect 'tegenstellingen' wordt het woord 'tegenstelling' niet gebruikt.

De vraagstelling is telkens 'Wat is hetzelfde als ...?'

Gekozen kan dan worden uit vier woorden gecombineerd met 'niet'. Bijvoorbeeld: 'Wat is hetzelfde als binnen?'

Binnen is: *niet donker - niet ver - niet beneden - niet buiten*.

Er worden eenvoudige tegenstellingen aangeboden. Woorden als dapper, spannend, droevig en lui komen niet aan bod.

Taalmakers E4

In Taalmakers begint de leerling met het opschrijven van het tegengestelde woord naar aanleiding van een tekening.

Daarna kan er uit drie mogelijkheden gekozen worden om de juiste tegenstelling te krijgen. Vervolgens vervalt de keuzemogelijkheid, maar moet de leerling 'uit het hoofd' het tegengestelde woord weten. Uiteindelijk komt een oefening waarbij de vorm gelijk is aan de opgaven uit de toets.

Uitwerking

Betekenis - tegenstellingen bestaat uit

Samen Werken - **Les 27: Een lieve hond**

Zelfstandig Werken - **Les 28: Een stoute hond**

Didactiek

Tegenstellingen zijn twee woorden die bij elkaar horen, maar een totaal andere betekenis hebben.

Dit is uit te leggen door bij een woord een ander woord te zoeken dat juist niet hetzelfde is: *warm is juist niet hetzelfde als koud*.

In de vraagstelling van de toets komt de term 'tegenstelling' niet voor. Het is echter wenselijk de leerling wel met deze term vertrouwd te maken. Afgezien van het feit dat tegenstelling als woord nu eenmaal bestaat, maakt het ook communicatie over de tegengestelde woorden een stuk eenvoudiger.

Les 27: Een lieve hond - Samen Werken

Twan en Carmen krijgen een hond. Er zijn veel verschillende honden in het asiel. De leerling kan dus ruimschoots met tegenstellingen oefenen.

- 1 Haalt de leerling de tegenstellingen uit de tekeningen?
Kan de leerling nog meer tegenstellingen bedenken (die bij honden kunnen voorkomen)?
- 2 Deze oefening is in de vorm 'niet, maar'.
Kan de leerling zeggen waarom de andere mogelijkheden fout zijn?
Weet de leerling wat dan wel de tegengestelde woorden van die 'foute' woorden zijn?
- 3 Bij elk vet gedrukt woord moet het tegengestelde woord opgeschreven worden.
- 4 De vraagstelling in deze oefening is gelijk aan die uit de toets.
Kies uit: lief is hetzelfde als: *niet aardig, niet stout, niet mooi of niet lelijk.*

Les 28: Een stoute hond - Zelfstandig Werken

Bengel bezorgt zijn nieuwe baasjes veel plezier, vaak geheel onverwachts.

Terwijl de leerling meeleeft met Twan, Carmen en Bengel, oefent hij met de tegenstellingen.

De vorm van de laatste oefening is gelijk aan die van de toets.

► Les 29: Nog een paar nachtjes ...

► Les 30: Feestweek

<i>categorie</i>	<i>taalaspect</i>	<i>voorbeeld</i>
betekenis	tijdaanduidingen	maandag, vaak, volgende week

Toets E4

De tijdaanduidingen worden in de toets gevraagd, waarbij in zinsverband een tijdaanduiding gebruikt wordt.

Voor die tijdaanduiding moet de leerling uit drie mogelijkheden een synoniem kiezen.

Het gaat om aanduidingen als *soms*, *een week geleden*, *dikwijls* en *gauw*. In de toets M5 worden de tijdaanduidingen ook gevraagd. Het gaat daar om opgaven over dagen van de week en maanden van het jaar.

Taalmakkers E4

In de eerste les van Taalmakkers wordt vooral geoefend met de volgorde van tijd en de dagen van de week. In de tweede les wordt dieper ingegaan op de woorden die er zijn om tijd aan te duiden. Ook moet de leerling dan gaan aangeven of bepaalde tijdaanduidingen al dan niet dezelfde betekenis hebben. Ook bij deze lessen is de vorm van de laatste oefeningen gebaseerd op de opgaven uit de toets.

Uitwerking

Betekenis - tijdaanduidingen bestaat uit

Samen Werken - **Les 29: Nog een paar nachtjes ...**

Zelfstandig Werken - **Les 30: Feestweek**

Didactiek

Een aantal tijdaanduidingen komt in aanmerking om uit het hoofd geleerd te worden: *de dagen van de week*, *vroeg*, *laat*, *morgen*, *gisteren*, maar een deel zal door veel luisteren en oefenen inslijpen. In groep 4 zit klokkijken in het rekenprogramma. Vaak worden daaraan gerelateerd begrippen als *vandaag*, *morgen*, *gisteren*, *de dagen van de week* en *de maanden van het jaar*. Dit zijn tijdaanduidingen die ook in de toets voorkomen. In de taken wordt hier rekening mee gehouden. De nadruk ligt in de taken op het oefenen met allerhande tijdaanduidingen.

Les 29: Nog een paar nachtjes ... - *Samen Werken*

Sasja kan bijna niet meer wachten: volgende week is er een feestweek op school!

Hoewel het nog even duurt, blijft Sasja er maar aan denken: hoeveel dagen ze nog moeten wachten, wat ze allemaal gaan doen...

1 In deze oefening moet de leerling zeggen in welke zinnen de volgorde van handelen niet klopt.

2-3 De dagen van de week worden herhaald.

Als de leerling hier moeite mee heeft, probeer dan (samen) voor elke dag een aanknopingspunt te bedenken:

op maandag is er schoolzwemmen, op woensdag ben je 's middags vrij. Wellicht wordt er op een bepaalde dag gesport, zodat ook dat voor de leerling een hulp kan zijn de naam van die dag te onthouden.

4 De dagen van de week worden geoefend met begrippen als *morgen, overmorgen, gisteren, eergisteren*. Kies als extra oefening telkens een andere dag als uitgangspunt en doe dezelfde oefening nog eens.

5 De leerling kiest uit drie mogelijkheden een synoniem voor de gegeven tijdaanduiding, conform de toets.

Les 30: Feestweek - *Zelfstandig Werken*

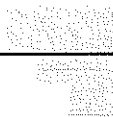
Eindelijk is het zover: de feestweek is begonnen.

Er is een speurtocht naar meester Tim en op donderdag mag iedereen verkleed komen.

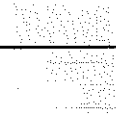
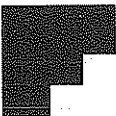
Zo'n laatste week is een uitstekend moment nog even met de tijdaanduidingen bezig te zijn en met dat wat komen gaat: zes weken vakantie!

Aantekeningen

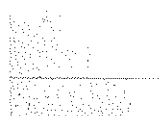

[illegible]

.....

[illegible]

.....

Taalmakkers E4

Leerlingenblok

Auteurs

Renée Heiting
Janneke Huizing
At Kasbergen
Evelien Klok
Michelle Kraak
Corrie Meliefste

Coördinatie

Nico van Beusekom

Illustraties

Egbert Koopmans

Bekadidact

Stenvertblok

Toelichting en Antwoorden

ISBN 90 262 0339 x

© 2001

Uitgeverij Bekadidact, Baarn

ISBN 90 262 0334 9

eerste druk, tweede oplage 2003

Basisvormgeving

LS Ontwerpers bno, Groningen

Vormgeving

Annemiek Moormann, Dronten

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1 De verzameling 4

2 De ruilbeurs 6

3 Mannetje Priegel 8

4 Een nieuw schilderijtje 10

5 Nicht Jansje 12

6 Knutselpret 14

7 Lijmfestijn 16

8 Professor Pruts 18

9 Rommel - zinnen 20

10 Een vreemde klant 22

11 De geheime plek 24

12 Geheimtaal 26

13 Zeerover Daan 28

14 De schat 30

15 Het poezenhotel 32

16 Een nieuwe gast 34

17 Nieuwe vrienden 36

18 Een nieuwe school 38

19 Er is er één jarig 40

20 In 'De Boekenwurm' 42

21 Een echte boekenwurm 44

22 Het spelletjesfestival 46

23 En de winnaar is 48

24 Met vakantie 50

25 Wat gaan we doen? 52

26 Op zoek naar Matteke 54

27 Een lieve hond 56

28 Een stoute hond 58

29 Nog een paar nachtjes 60

30 Feestweek 62

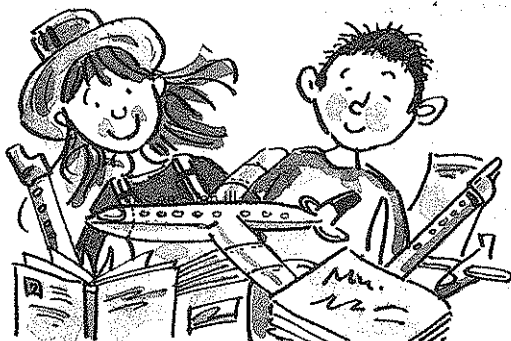
Hoe ver ben je? 64

1 Iris spaart spulletjes met op het einde een -s. Sven spaart spullen die eindigen op -en. Wie heeft er wat?

Kies uit:

spelletjes - boeken - papiertjes -
postzegels - schriften - vliegers -
fluiten - vliegtuigen

Iris

spelletjes

postzegels

papiertjes

vliegers

Sven

boeken

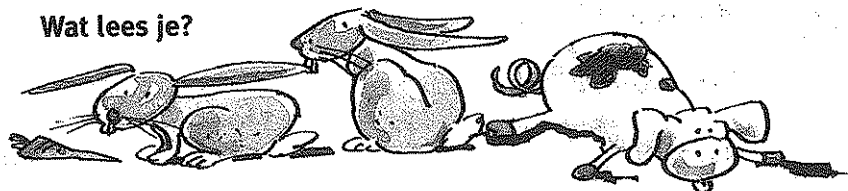
fluiten

schriften

vliegtuigen

2 Sven en Iris sparen ook dierenplaatjes. Er staan altijd twee dieren op. Kies steeds uit de 2 rijtjes en kleur de letters van het goede woord. Schrijf die letters onder in het letterblok.

Wat lees je?

konijnen di

biggetjen lk

honden en

geits fo

ezels nk

hamsteren ts

konijns te

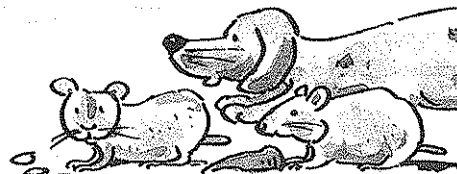
biggetjes er

honds em

geiten wi

ezelen gr

hamsters el

d i e r e n w i n k e l

3 Sven en Iris willen nieuwe woorden voor hun verzameling. Wat zie je op de plaatjes? Het zijn woorden met -en of -s.

Iris

Sven

lijmpotjes

kwasten

vliegers

boeken

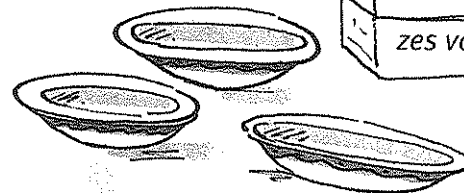
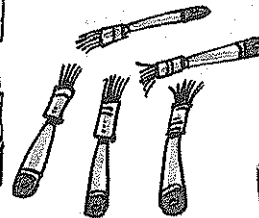
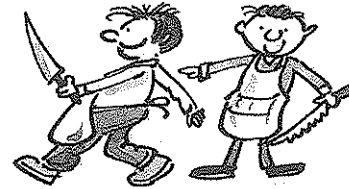
schommels

schriften

spelletjes

fietsen

4 Oom Olaf heeft voor Sven en Iris doosjes met plaatjes. In elk doosje zit een verkeerd plaatje. Welk? Geef dat een kleurtje.

1 Sven en Iris gaan naar een ruilbeurs. Ze hebben hun dubbele plaatjes meegenomen. Eerst gaan ze hun eigen kraampjes inrichten. Help maar even.

Iris

kopjes

spiegels

lepels

tafels

Sven

borden

stoelen

banken

vorken

2 Roy heeft mooie plaatjes. Maak er maar twee van. Kleur de woorden die Sven kan gebruiken geel.

1 kers

appel

koekje

pannenkoek

mandarijn

ijsje

aardbei

worstje

taart

2 kersen

2 appels

2 koekjes

2 pannenkoeken

2 mandarijnen

2 ijsjes

2 aardbeien

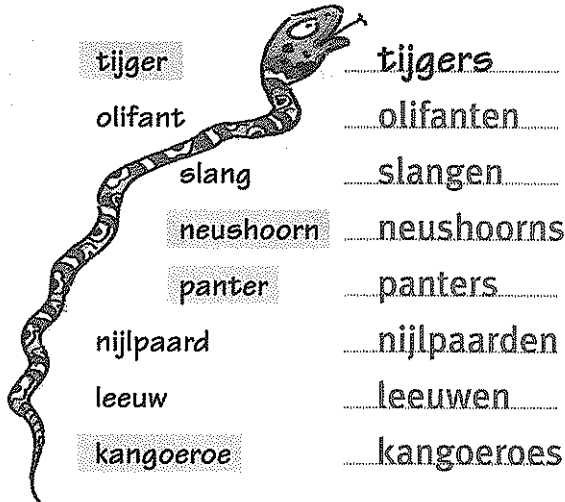
2 worstjes

2 taarten

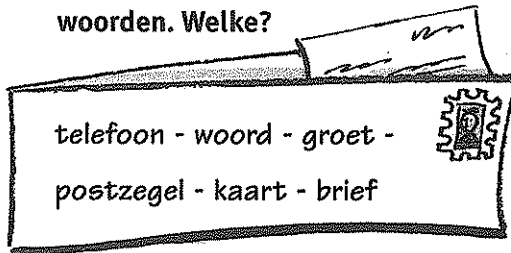

- 3 Iris ruilt met Else. Maak er weer twee van. Welke woorden kan Iris gebruiken?

Kleur die blauw.

- 4 Sven heeft twee verkeerde woorden. Welke?

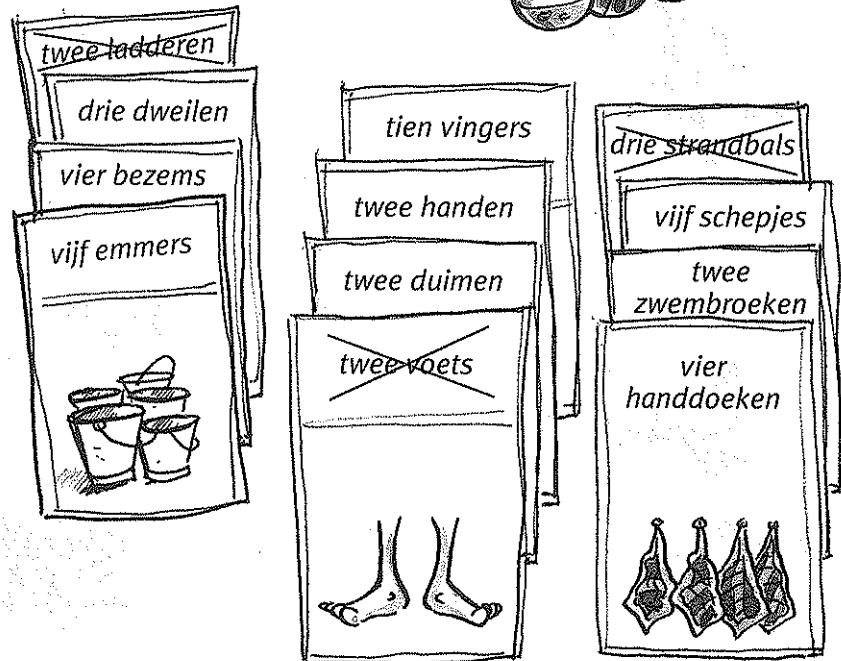

telefoon en postzegel

- 5 Ook Iris heeft verkeerde woorden. Welke drie? schrift
schrift - lijntje - regel - letter - woord - punt

- 6 's Avonds gaan Sven en Iris met hun nieuwe woorden kwartetten. Lukt dat wel? Zet een X door de woorden die er niet bij horen.

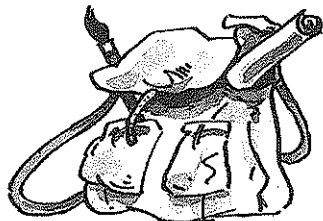
- 1 Wil je weten wat Mannetje Priegel doet? Kleur de woorden met *-je* op het eind geel. Kleur de *tje*-woorden blauw.

Mannetje Priegel woont in een

huisje in een klein
stadje. Elke
morgen eet hij een
bordje pap en
drinkt hij een
bekertje melk.

Dan doet hij zijn jasje aan en zet hij
zijn hoedje op. Hij pakt zijn tas met een
papiertje, een kwastje en verf en loopt
naar het bos.

Mannetje Priegel
is schilder en hij
maakt graag een

schilderijtje van een vogeltje in het bos.

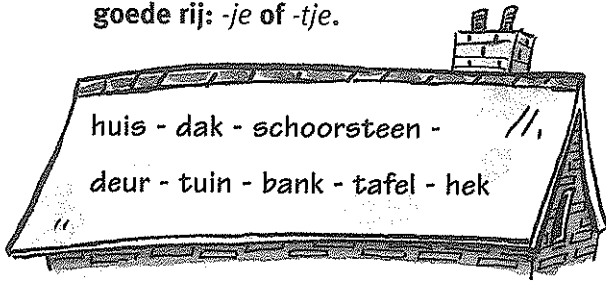
- 2 Vul in *-je* of *-tje*.

Het is mooi weer
vandaag. Mannetje
Priegel eet snel zijn
bord je pap leeg.
Zijn beker tje melk
is in een paar slokken
op. Hij pakt zijn tas
met verfspullen en loopt naar het bos. Zijn jas je en hoed je
laat hij thuis. Het is veel te warm. In het bos zoekt Mannetje

Priegel een mooi plek je om
te schilderen. Uit zijn tas pakt
hij een papier tje een
kwast je en wat verf.
Hij schildert een vogel tje
dat op een tak je zit.
'Hm, dit wordt een mooi
schilderij tje' mompelt
Mannetje Priegel tevreden.

- 3 In het bos waar Mannetje Priegel graag schildert, woont Vrouwtje Giebel. Maak de woorden klein en zet ze in de goede rij: -je of -tje.

-je

-tje

huisje

schoorsteentje

dakje

deurtje

hekje

tuintje

bankje

tafeltje

- 4 Kijk of de woorden op het eind -je of -tje hebben. Kleur de woorden die fout zijn.

Vrouwtje Giebel loopt door haar

tuinje naar Mannetje Priegel.

‘Wat schildert u dat vogeltje toch mooi,’ zegt ze. ‘D ...dank u wel,’

stamelt Mannetje Priegel en legt zijn kwastje even neer. ‘Zou ik het

schilderijtje van u mogen hebben als het klaar is?’ vraagt

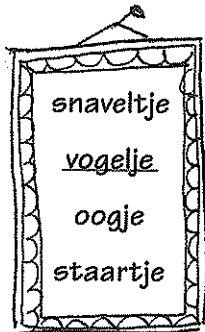
Vrouwtje Giebel. ‘Ik heb er zo’n mooi plektje voor in mijn

kamerje.’ ‘Dat is goed,’ antwoordt Mannetje Priegel. ‘Als het

klaar is, kom ik het brengen.’ Vrouwtje Giebel lacht blij.

- 5 Mannetje Priegel maakt ook woordschilderijtjes. Zet een streepje onder de woorden die niet kloppen.

Een nieuw schilderijtje

- 1 Mannetje Priegel heeft nieuwe spulletjes nodig om te schilderen.
Wat staat er op zijn boodschappenlijstje?
Vul in -je of -tje.

- 2 Mannetje Priegel gaat het schilderijtje naar Vrouwtje Giebel brengen. Hij heeft zijn mooiste kleren aan. Zet een rondje om de vijf foute woorden.

Hij heeft een jasje met streeptjes aan.

Zijn broekje heeft ruitjes.

Zijn nieuwe sokken hebben stiptjes.

Op zijn hoofd draagt hij een hoedje.

Zijn haarjes zijn keurig gekamd.

In zijn ene hand heeft hij het schilderijtje.

In zijn andere hand een bostje bloemen.

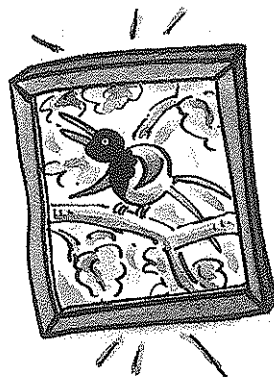
Mannetje Priegel is klaar. Maar wat is hij vergeten aan te doen?
zijn schoenen

3 Kleur de acht foute woorden en schrijf ze daarna goed op.

Vrouwtje Giebel ziet Mannetje Priegel al aankomen. Ze heeft een appeltaartje gebakken en de thee is al klaar.

Hoe zou het schilderijtje geworden zijn?

Als Mannetje Priegel binnen is en op een stoelje naast het raam is gaan zitten, krijgt hij eerst een kopje thee. Ook krijgt hij een bordje met een stuktje appeltaart. 'Kijk eens, hier is het schilderijtje,' zegt Mannetje Priegel na twee haptjes van zijn appeltaartje. Vrouwtje Giebel pakt het uit en is erg verrast. 'Het is nog mooier dan ik had gedacht!' roept ze blij. Ze geeft Mannetje Priegel zomaar een kustje op zijn wang. Mannetje Priegel krijgt een rood kleurtje en neemt snel nog een sloktje thee.

4 Mannetje Priegel wil voor Vrouwtje Giebel een mooi schilderijtje van haar huisje maken. Omdat hij haar zo aardig vindt. En misschien krijgt hij dan wel weer een stukje appeltaart!

huisje, dakje

Achter welke woorden kun je ook -je schrijven? Zet daar een streepje onder.

raam

gordijn

plant

tafel

vaas

bloem

tuintje, schuurtje

Achter welke woorden kun je ook -tje schrijven? Zet daar een streepje onder.

boom

vogel

tak

hek

vijver

vis

1 appeltaartje

2 stoeltje

3 stukje

4 schilderijtje

5 hapjes

6 kusje

7 kleurtje

8 sloktje

- 1 Nicht Jansje komt logeren. Vrouwtje Giebel maakt gauw haar huisje schoon. Wat maakt ze schoon? En waar doet ze dat mee? Vul in: *-je* of *-tje*.

kamer tje aanrecht je

keuken tje emmer tje

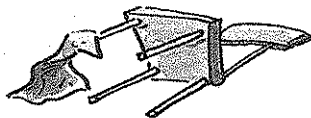
stofzuiger tje

spons je

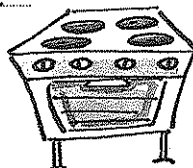
dweil tje

stoel tje

bed je

fornuis je

doek je

- 2 Vrouwtje Giebel gaat wat lekkers bakken voor Nicht Jansje. Zet een streepje onder de foute woorden.

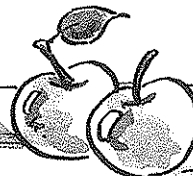
Dit heeft ze nodig: paktje meel

flesje melk

doostje eieren

kistje appels

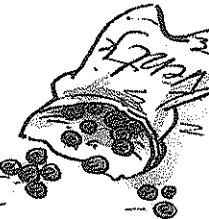
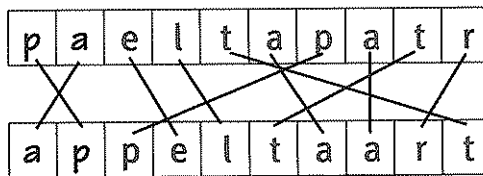
zaktje krenten

Schrijf de dikgedrukte letters in de hokjes.

Zet elke letter in het hokje waarmee het vast zit.

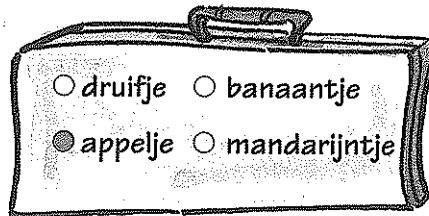
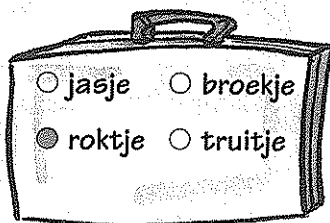
Wat maakt Vrouwtje Giebel?

- 3** Intussen zoekt Nicht Jansje het huis van Vrouwtje Giebel. Maar wat is ze moe. Zet een streep onder de vijf foute woorden.

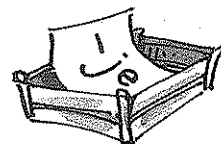
Ik loop hier al uren en ik zie alleen maar bomen.
 Waar staat dat huistje van Vrouwtje Giebel toch!
 Ik ga maar even uitrusten op dat bankje daar.
 In mijn tastje heb ik nog een bekerje melk en
 een heerlijk koekje. Hé, daar is iemand aan het schilderen.
 'Meneer, kunt u mij zeggen waar Vrouwtje Giebel woont?'
 'Ja, hoor. Aan het eind van dit laantje gaat u links.
 Dan ziet u een huisje met een prachtig tuintje. Daar woont ze.'
 'Fijn, dank u wel! Dan ga ik er snel heen. En meneer,
 u maakt een mooi schilderijje! Dag, hoor!'

- 4** Nicht Jansje is er! Ze heeft veel spulletjes meegenomen. In elke koffer zit een fout woord. Kleur het rondje ervoor.

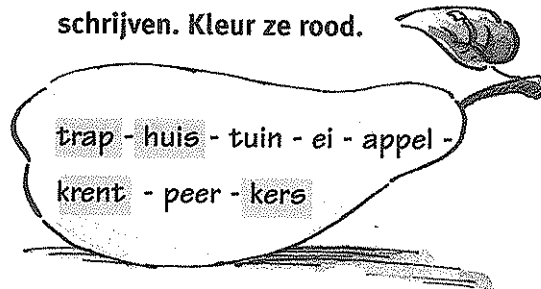
- 5** Na het eten doen Vrouwtje Giebel en Nicht Jansje het spelletje 'Zoek het woord'.

Doe maar mee!

pakje, kistje

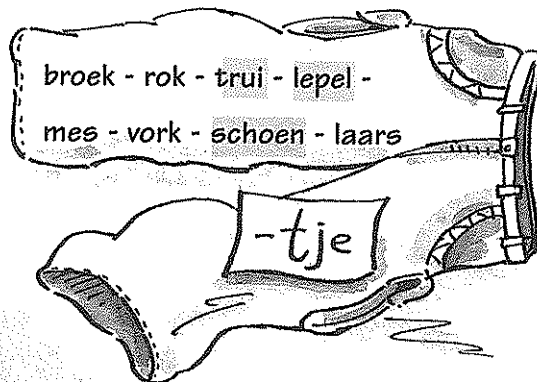
Zoek de woorden waar je *-je* achter kunt schrijven. Kleur ze rood.

emmertje, dweiltje

Achter welke woorden kun je *-tje* schrijven?

Kleur die geel.

1 Yvette schildert. Kijk maar wat ze gebruikt. Is het één woord of zijn het er twee? Schrijf ze maar goed op.

1 2
eenkrant ☐ ☒ een krant

papier ☒ ☐ papier

rodeverf ☐ ☒ rode verf

verfkwast ☒ ☐ verfkwast

oudekleren ☐ ☒ oude kleren

water ☒ ☐ water

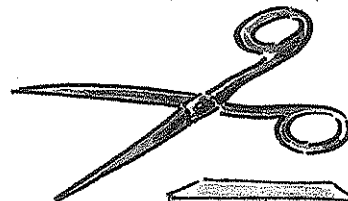
potje ☒ ☐ potje

ikverf ☐ ☒ ik verf

2 Yvette ruimt haar knutselspullen altijd keurig op.
Zoek de woorden in de zinnen. Teken er een rondje om.

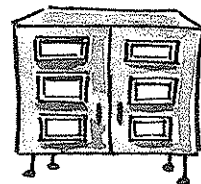
schaar

De schaar ligt in de la.

kast

In de kast staat de lijmpot.

bakje

Het papier ligt in een bakje.

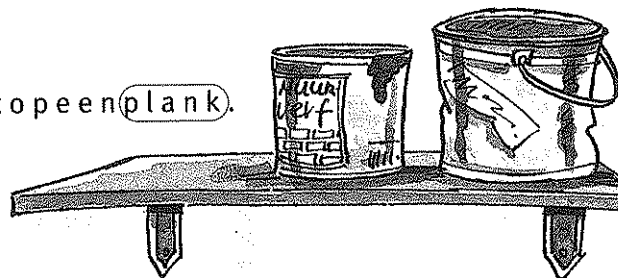
kwasten

De kwasten horen in een potje.

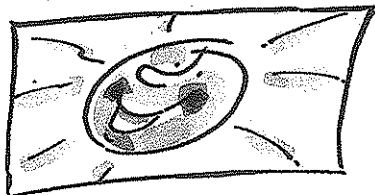
plank

De verf staat op een plank.

3 In elke zin zijn twee woorden
aan elkaar geplakt.

Zet er een streepje tussen.

Yvette pakte een vel papier.

En haar doos met stiften.

Ze tekent een zon.

De zon krijgt veel stralen.

De lucht maakt ze blauw.

Ze tekent vogels in de lucht.

Dan is Yvette klaar.

4 Yvette wil iets nieuws proberen. Doe je mee? Zet een streepje
tussen de woordjes die aan elkaar vast zitten.

Je pakt een vouwblaadje.

Die vouw je twee keer dubbel.

Dan vouw je hem weer open.

Pak twee punten naast elkaar.

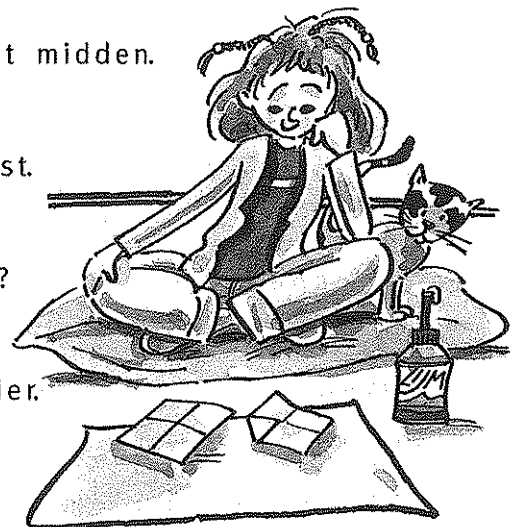
Vouw deze naar het midden.

Plak de puntjes vast.

Zie je wat je nu hebt?

Plak het op een papier.

Teken er maar bij.

1 Selma is bij Yvette komen spelen.

Zoek de woorden op in de zinnen. Teken er een hokje om.

papier

Yvette pakt papier uit de kast.

tafel

Selma legt de scharen op tafel.

lijm

De lijm vergeet ze bijna.

bos

Zeg aan plakken over het bos.

middag

Ze zijn de hele middag bezig.

eerst

Selma is het eerst klaar.

door

Yvette werkt nog even door.

samen

Dan ruimen ze samen op.

2 Yvette vertelt Selma wat je kunt maken met papier maché

(zeg: masjee). Kleur de woorden uit het rijtje in het verhaal.

s blaas

r papier

c krant

p knopen

h lijm

j schaar

o kwast

o verf

e stiften

l touw

Eerst blaas je een ballon op.

Je scheurt de krant in stukjes.

De stukjes maak je nat met lijm.

Plak ze dan op de ballon.

Je mag geen ballon meer zien.

Daarna alles goed laten drogen.

Na vier dagen is het droog.

Pak nu een kwast en verf.

Schilder een hoofd op de ballon.

Met touw maak je haren.

Kijk eens wat mooi!

Welke woorden heb je gekleurd? Kleur die ook in het rijtje. Vul de letters van de gekleurde woorden in en je leest waar Yvette dit geleerd heeft. Op

s c h o o l

3 Selma wil ook met papier maché werken, maar het gaat een beetje mis. Zet een streepje tussen de woorden die aan elkaar geplakt zitten.

Selma pakt de emmer met lijm.

De emmer is erg zwaar.

Selma laat de emmer vallen.

Alle lijm ligt op de vloer.

Vlug pakt Selma een doekje.

Yvette komt Selma helpen.

Samen maken ze de vloer schoon.

4 Yvette en Selma gaan tekenen. Zet een streepje tussen de woordjes die aan elkaar vast zitten.

Yvette en Selma pakken de stiften.

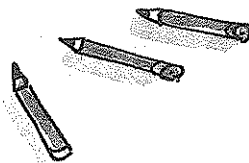
Het papier ligt nog op de tafel.

Yvette tekent met gele en blauw.

Selma gebruikt rood en groen.

Alle kleuren komen door elkaar.

Het wordt een vrolijk kunstwerk.

- ① Professor Pruts is zinnenmaker. Maar soms schrijft hij een woord teveel in een zin. Schrijf die woorden maar op.

Vanmorgen schrok ik langzaam wakker.

langzaam

Ik droomde helemaal zo raar.

helemaal

Ik stopte de woorden prachtig in mijn machine.

prachtig

Maar alle zinnen kwamen er behalve verkeerd uit.

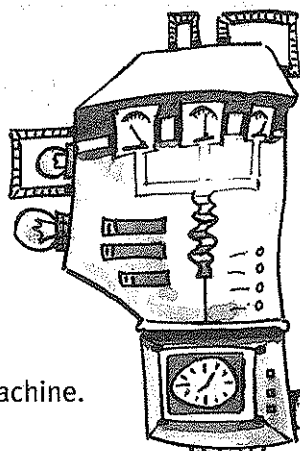
behalve

'Hoe kan dit nou!' riep ik liever geschrokken.

liever

Gelukkig, het was zeer maar een droom...

zeer

- ② Was het wel een droom? Die machine werkt niet goed. In elke zin staan twee woorden omgekeerd. Zet een streep onder die woorden.

Professor Pruts stopt
in woorden zijn machine.

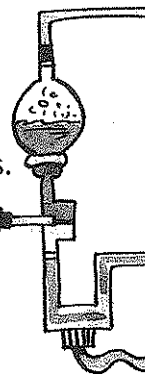
Dan hij drukt op de goede knopjes.

De machine begint te
schudden en pruttelen te.

Na een tijdje er komen zinnen uit.

Professor Pruts bekijkt alle goed zinnen.

Klopt er niets van!

- 3** In elke zin zijn twee woorden omgekeerd. Welke? Schrijf de zin goed op.

Professor Pruts verbaasd is.

Professor Pruts is verbaasd.

De machine het doet altijd.

De machine doet het altijd.

Maar kan ik hem vast maken.

Maar ik kan hem vast maken.

Ik gewoon ga wat aan mijn machine prutsen.

Ik ga gewoon wat aan mijn machine prutsen.

Dan het zal straks wel weer goed gaan.

Dan zal het straks wel weer goed gaan.

- 4** Professor Pruts snapt er niets van. Sommige zinnen zijn goed, maar er zijn ook zinnen fout.

Kleur de rondjes van de foute zinnen.

- ☐ Dit is wel erg vreemd.
- ☐ Mijn machine deed het altijd.
- ☒ Misschien hij heeft een druppeltje olie nodig
- ☐ Eens kijken waar de olie is.
- ☐ Kijk, daar staat het.
- ☒ Op de plank ginds daar.
- ☐ Zou het genoeg zijn?
- ☐ Ik denk van wel.
- ☐ Nou, machientje. Hier is wat olie.
- ☐ Dat is vast goed voor jou.
- ☒ Hoop ik dat je het nu weer doet!
- ☐ Kijk, hij doet het nu goed!

1 De machine van Professor Pruts is opnieuw van slag. In elke zin zijn twee woorden omgekeerd.

Kleur deze woorden.

Professor Pruts naar loopt zijn boekenkast.

Hij pakt dik een boek over machines.

'Misschien staat hier iets in over machine mijn.

Ik hem moet toch weer kunnen maken.

Hm, hier ik lees iets...

Dit zou ik eens wel kunnen proberen...'

2 Professor Pruts heeft wat geprutst aan zijn machine en gaat de machine testen. Zijn er nog foute zinnen? Schrijf die foute zinnen dan goed op.

Uit dit kastje neem ik vier woorden.

Dan ik pak nog drie woorden.

Die stop ik in mijn machine.

Daarna druk ik op rode dat knopje.

Ik draai die wijzer links naar.

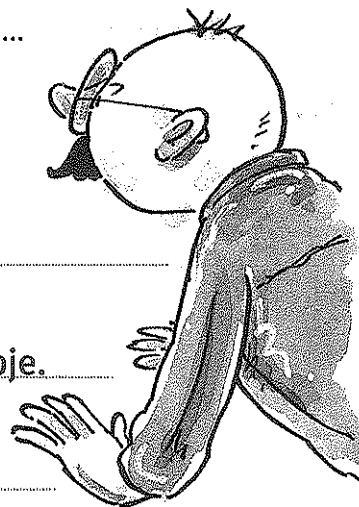
Maar nu wachten...

Dan pak ik nog drie woorden.

Daarna druk ik op dat rode knopje.

Ik draai die wijzer naar links.

Nu maar wachten...

3 Tijdens het wachten zingt de professor een liedje. Welke zin is fout? Zet een rondje om die letter.

Zet de vier letters in de goede volgorde en je weet wat Professor Pruts hard nodig heeft!

h u l p

a Ik ben Professor Pruts.

u en prutsen ik doe vaak.

e Mijn zinnen zijn meestal wel goed,

o hoeveel ik er ook maak.

v Ik weet niet hoe dat kan

x en maak me heel erg druk.

y Het zal toch niet alweer zo zijn:

h apparaat mijn gaat stuk!

l Toch het gebeurt soms wel eens

m dat de zinnen fout zijn.

n En een professor zoals ik

g vindt dat beslist niet fijn.

k Dus pruts ik steeds maar door

j en rommel maar wat aan.

p Dan zal machine mijn straks heus

q vanzelf weer werken gaan!

4 Deze zinnen komen

uit de machine. Kleur het

rondje van de foute zinnen.

☐ Ik maak nu eerst wat oefenzinnen.

☒ Ik maak nu wat eerst oefenzinnen.

☐ Maak ik nu eerst wat oefenzinnen?

☐ Dan zie ik wat er fout gaat.

☒ Zie ik wat er gaat fout dan?

☐ Zie ik dan wat er fout gaat?

☐ Het zal morgen vast beter gaan.

☐ Morgen zal het vast beter gaan.

☒ Beter het zal morgen vast gaan.

1 De volgende morgen komt er een klant bij Professor Pruts. De klant praat een beetje vreemd. Zet een streep onder de twee woorden die omgekeerd zijn.

Pruts Professor

Naam mijn is Sprienk.

Een probleem ik heb.

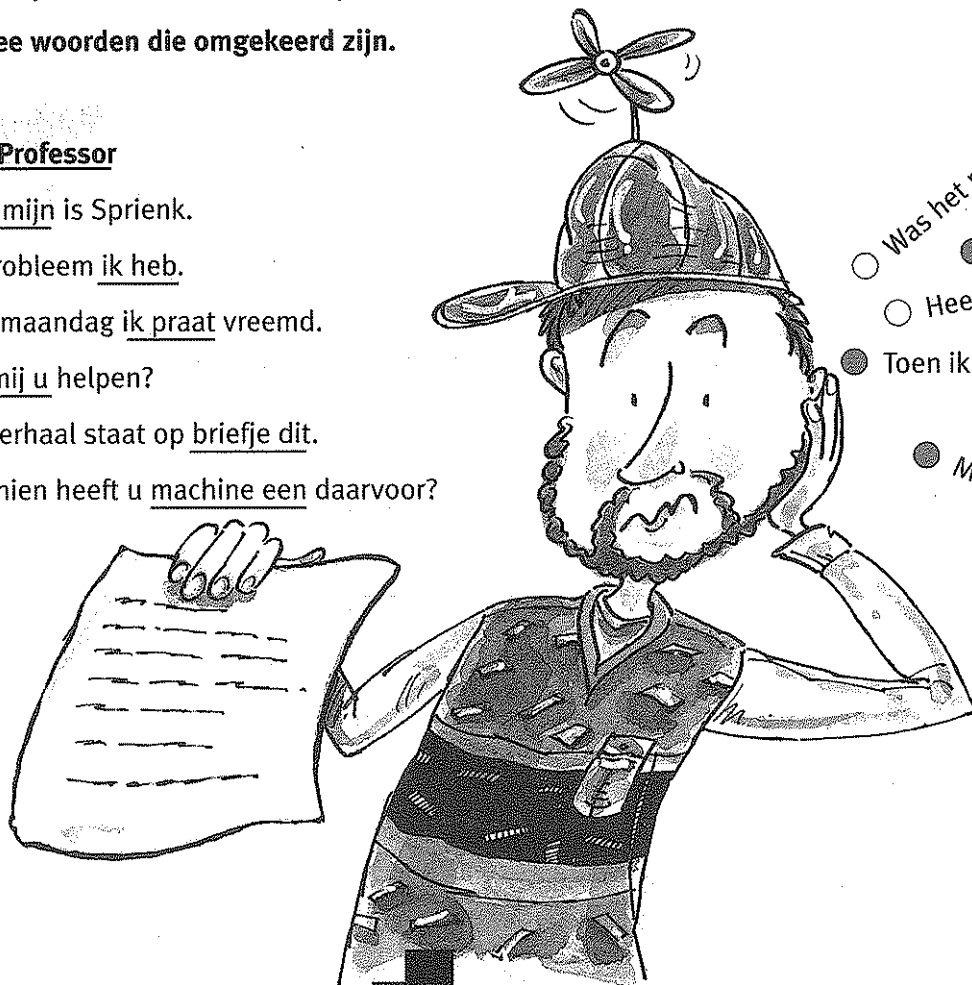
Sinds maandag ik praat vreemd.

Kunt mij u helpen?

Mijn verhaal staat op briefje dit.

Misschien heeft u machine een daarvoor?

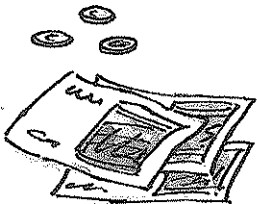
2 Professor Pruts stopt de zinnen van meneer Sprienk in zijn machine. Zou de machine ze weer goed maken? Professor Pruts ziet dat er nog vier fout zijn. Welke?

- ☐ Was het maandag mooi weer?
- ☒ Ik zat buiten de in zon.
- ☐ Heel even deed ik mijn ogen dicht.
- ☒ Toen ik werd wakker, voelde ik me raar.
- ☒ Ik iets zei tegen de hond.
- ☒ Maar het zo klonk vreemd.
- ☐ Mijn zinnen klopten niet.

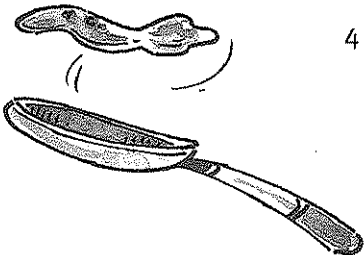
3 Meneer Sprienk is blij. Zijn zinnen worden al veel beter.
Welk van de vier zinnen is nog fout? Kleur dat rondje rood.

- 1 ☐ Wat ben ik blij!
☐ Mijn zinnen worden al beter.
☒ Straks is alles orde in.
☐ Dan kan ik weer gewoon praten.

- 2 ☒ Wat bent u slim toch, professor!
☐ Heeft u die machine zelf gemaakt?
☐ Een heel goed idee van u.
☐ U kunt nu iedereen helpen.

- 3 ☐ Mag ik u bedanken?
☒ U heeft me geholpen goed.
☐ Moet ik u nog betalen?
☐ Nee? Dan heb ik een plan.

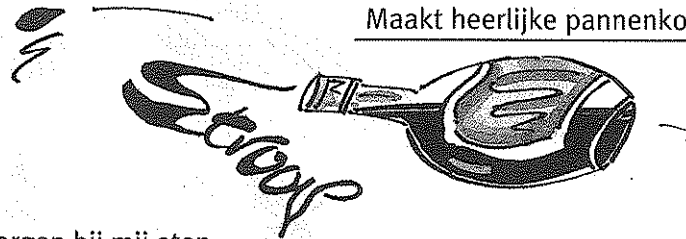

- 4 ☐ Komt u morgen bij mij eten.
☐ Ik maak pannenkoeken.
☐ Dat lust u zeker wel?
☒ Goed, morgen tot dan!

4 Professor Pruts gaat de volgende dag
bij meneer Sprienk eten. Hij wil alleen
goede zinnen meenemen. Welke had hij
dus niet mee moeten nemen?
Zet daar een streep onder.

Nu zijn uw zinnen weer helemaal goed!
Uw zinnen nu weer helemaal goed zijn?
 Uw zinnen zijn nu weer helemaal goed.

U maakt heerlijke pannenkoeken.
 Wat een heerlijke pannenkoeken maakt u!
Maakt heerlijke pannenkoeken u?

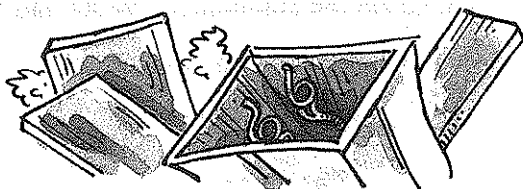

Nu ik moet echt naar huis gaan.
 Nu moet ik echt naar huis gaan.
 Ik moet nu echt naar huis gaan.

1 Britta heeft een geheime plek.

Zet een X voor de rare zinnen.

☐ Britta speelt graag buiten.

☒ Achter haar huis een grote tuin is.

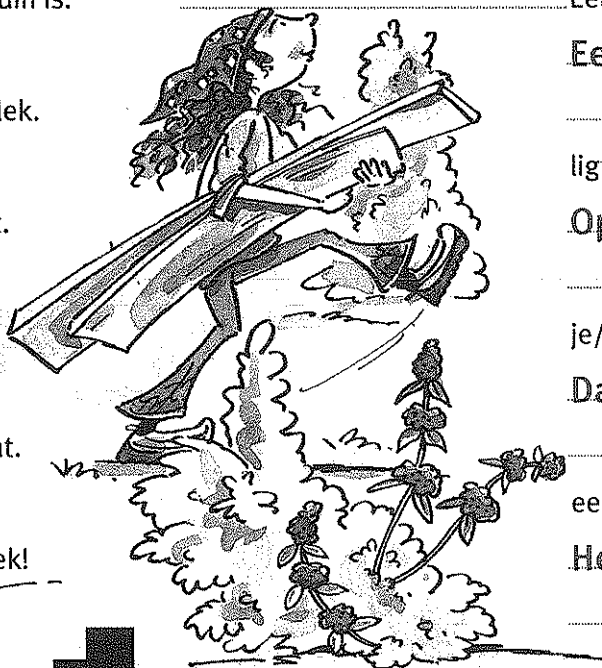
☐ In die tuin is een geheime plek.

☐ Britta heeft die plek ontdekt.

☒ Achter in de tuin het is.

☒ Er een grote struik voor staat.

☐ Britta is heel trots op die plek!

2 Britta speelt veel op de geheime plek. Maak de zinnen goed. Dan weet je wat Britta maakt.

zoekt/planken/Britta.

Britta zoekt planken.

ze/Daarmee/een hut/bouwt.

Daarmee bouwt ze een hut.

Een kistje/de tafel/is.

Een kistje is de tafel.

ligt/Op de grond/een deken.

Op de grond ligt een deken.

je/zitten/kun/Daarop.

Daarop kun je zitten.

een mooie hut/Het/is.

Het is een mooie hut.

- 3** Britta vindt het wat saai om alleen in haar hut te spelen. Ze vertelt haar geheim aan Ivar, haar buurjongen. Ivar snapt er niets van. Jij wel? Zet alle woorden maar op de goede plaats.

heb/gemaakt/ik/een/hut.

Ik heb een hut gemaakt.

je/hem/zien/Wil?

Wil je hem zien?

spelen/We/er/fijn/kunnen.

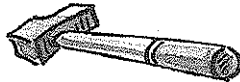
We kunnen er fijn spelen.

Je/niemand/het/zeggen/mag.

Je mag het niemand zeggen.

ons/geheim/Het/is.

Het is ons geheim.

- 4** Britta en Ivar spelen vaak in de hut. Deze keer heeft Ivar een verrassing. Maak van elke zin een andere zin.

1 Ivar/Heeft/een grote mand/in zijn handen.

Heeft Ivar een grote mand in zijn handen?

2 er/zit/Een verrassing/in.

Een verrassing zit er in.

4 ze/Ziet/een fles limonade.

Ziet ze een fles limonade?

3 Britta/Kijkt/in de mand.

Kijkt Britta in de mand?

5 ziet/Ze/ook/twee koeken?

Ze ziet ook twee koeken.

- 5** Maak van de zin twee andere zinnen.

Een lekkere verrassing is dat.

Is dat een lekkere verrassing?

Dat is een lekkere verrassing.

- ① Wat doen Britta en Ivar? Schrijf dat op. ② Weet je wat Britta fluisterde? Ze zei: 'We nemen een stukje

zitten/Britta en Ivar/in hun hut

Britta en Ivar zitten in hun hut.

hun hut/ze/willen/een naam/geven

Ze willen hun hut een naam geven.

kunnen/ze/niets/bedenken

Ze kunnen niets bedenken.

een idee/Britta/heeft/opeens

Opeens heeft Britta een idee.

in/Ivars oor/fluistert/ze/iets

Ze fluistert iets in Ivars oor.

hij/een mooie naam/vindt/het

Hij vindt het een mooie naam.

van onze namen. Van jouw naam nemen we *var*. En van mijn naam nemen we *bri*. Die zetten we voorop en dan krijg je als naam voor onze hut: **bri var**

- ③ Maak van elke zin een andere zin.

1 Zoekt Britta een stuk karton?

Britta zoekt een stuk karton.

2 Zijn stiften haalt Ivar.

Ivar haalt zijn stiften.

3 Schrijft hij de naam op?

Hij schrijft de naam op.

4 Versiert Britta het bordje?

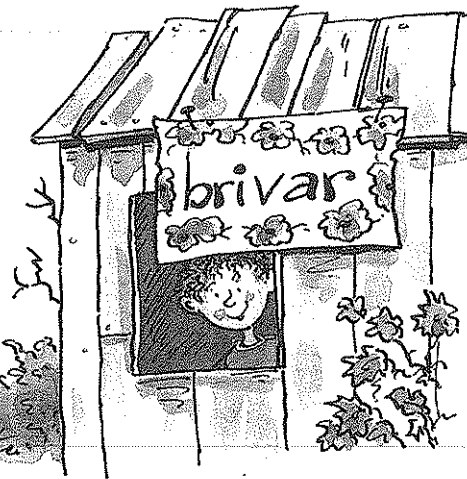
Britta versiert het bordje.

5 Prachtig wordt het naambordje.

Het naambordje wordt prachtig.

6 Aan de hut hangen ze het.

Ze hangen het aan de hut.

4 Britta en Ivar praten in hun hut een eigen taaltje. Ze noemen het: onze huttaal. Weet je wat ze bedoelen?

Schrijf het maar gewoon op.

Ivar verstoppertje spelen wil

Ivar wil verstoppertje spelen.

verstoppertje gaat Britta zich

Britta gaat zich

verstoppertje.

Ivar 100 tot telt

Ivar telt tot 100.

zoeken dan hij Britta gaat

Dan gaat hij Britta

zoeken.

hij haar achter struik een vindt

Hij vindt haar achter

een struik.

5 Ivar en Britta blijven in hun geheimtaal praten. Maak van elke zin twee andere zinnen. Gebruik alle woorden.

In de hut wil Britta slapen.

Britta wil in de hut slapen.

Wil Britta in de hut slapen?

Ivar wil dat niet.

Dat wil Ivar niet.

Wil Ivar dat niet?

Hij slaapt lekkerder in zijn bed.

In zijn bed slaapt hij lekkerder.

Slaapt hij lekkerder in zijn bed?

Op hun hut zijn ze trots.

Ze zijn trots op hun hut.

Zijn ze trots op hun hut?

Heeft niemand zo'n mooie hut?

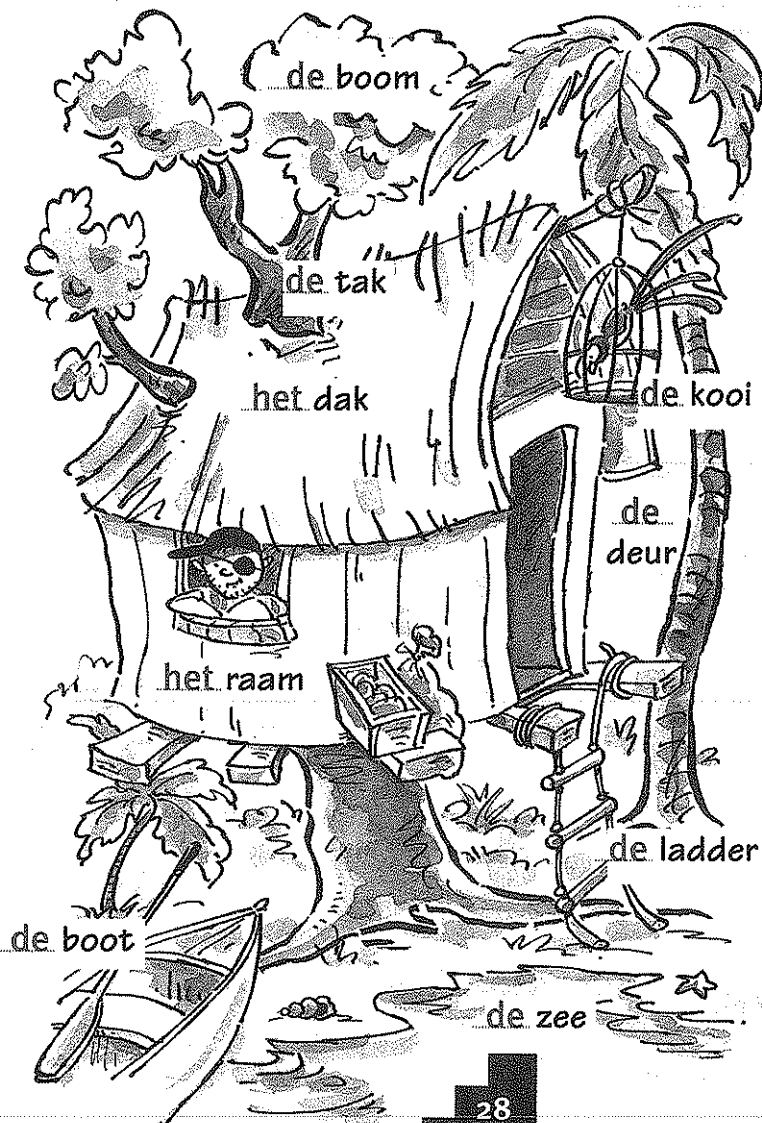
Niemand heeft zo'n mooie hut!

Zo'n mooie hut heeft niemand!

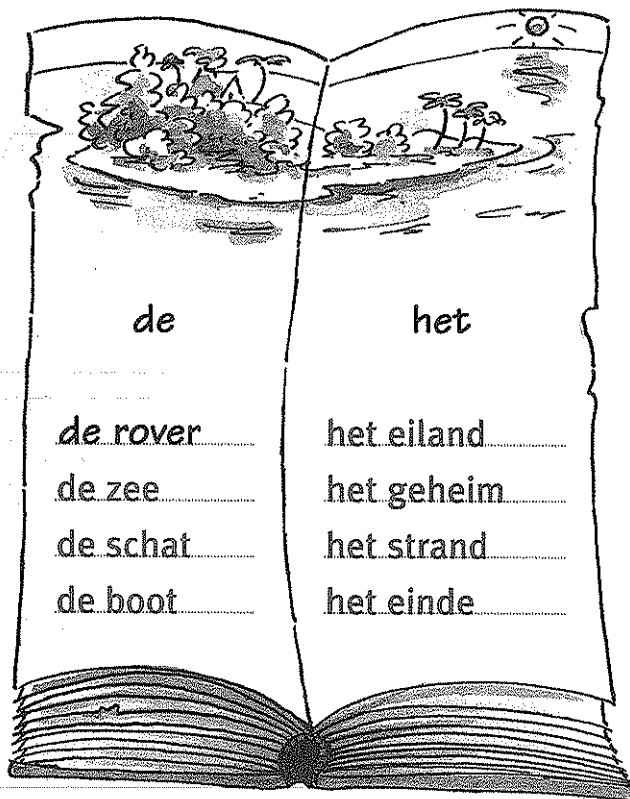

1 Dit is het huis van Zeerover Daan. Vul in: *de* of *het*.

2 Zeerover Daan leest graag een spannend boek. Schrijf de woorden op de goede bladzijde. Zet er ook *de* of *het* voor.

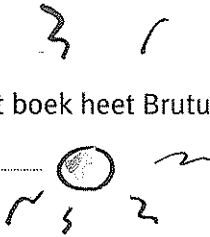
rover - zee - eiland - geheim - schat -
boot - strand - einde

- 3** Zeerover Daan vertelt over zijn boek. Maar met *de-woordjes* en *het-woordjes* gaat het soms niet goed. Verbeter die.

Het rover in het boek heet Brutus.

De rover

Hij gaat met de boot over het zee.

de zee

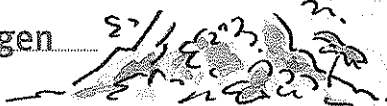
Hij vaart naar de eiland waar een schat ligt.

het eiland

Die schat ligt ergens in het bergen.

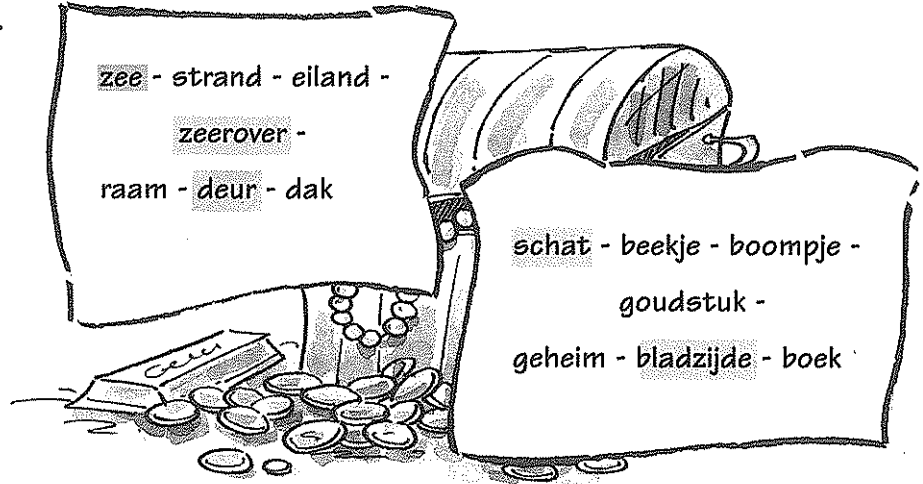
de bergen

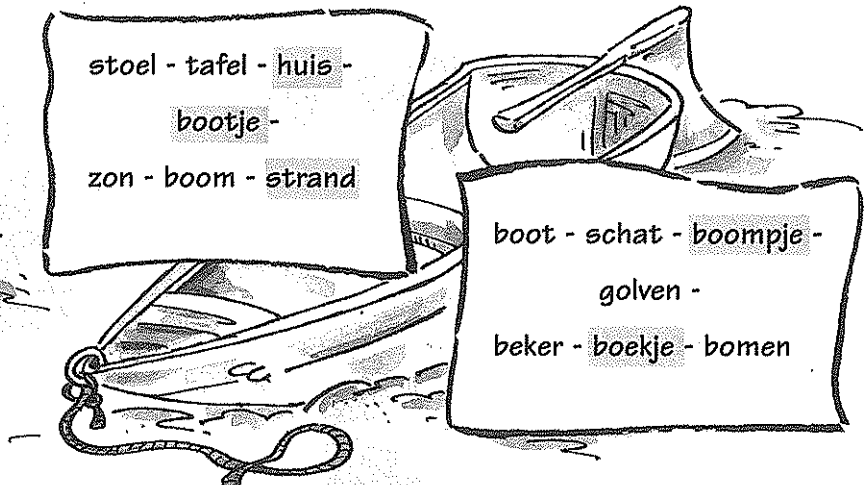
Aan de eind vindt Brutus de schat.

het eind

- 4** Op het eiland van Zeerover Daan is veel te zien. Waar hoort *de voor*? Geef die woorden een kleurtje.

- 5** Het geheim, het eiland. Waar schrijf je ook *het voor*?

1 Vul de of het in.

Op een dag loopt Zeerover Daan op het strand.

In de verte ziet hij een fles. Hij rent er naar toe.

In de fles zit een brief.

Bij de brief zit een tekening van het eiland Ismooi.

Zeerover Daan ziet op de tekening het huis waar hij woont.

Ook de grote boom naast zijn huis staat erop.

Hij ziet ook een kruisje.

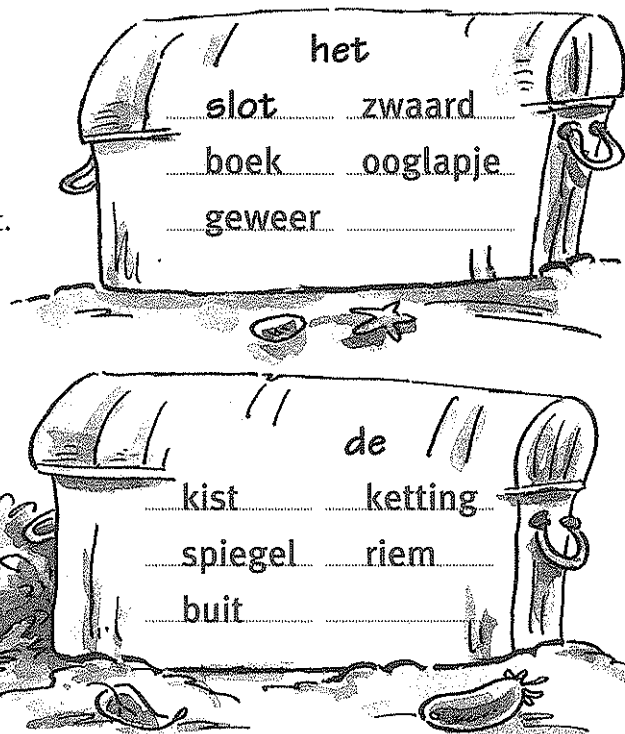
'Maar daar is de berg,' denkt Zeerover Daan.

'Zou daar de schat zijn?'

2 Zeerover Daan heeft twee schatkisten gevonden. Dat is nog eens een schat!

In welke kist zit wat? Schrijf dat maar op.

slot - kist - ketting - zwaard - spiegel -
boek - ooglapje - riem - buit - geweer

- 3** In de schatkist zit een boek over dieren. Schrijf onder elk plaatje welk dier je ziet. Schrijf er *de* of *het* voor.

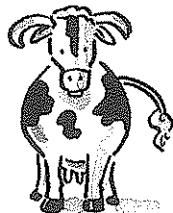
de hond

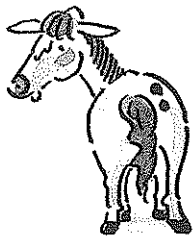
het schaap

de haan

de koe

het paard

de kip

het varken

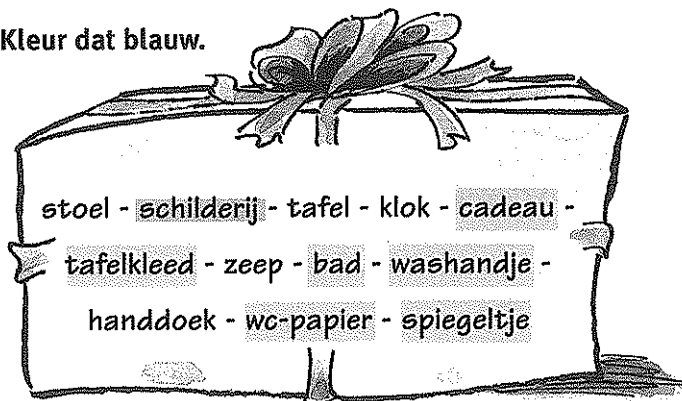
het konijn

- 4** Zeerover Daan gaat zijn schatkamers opruimen. Hij begint met de 'de'-schatkamer. Welke woorden horen in deze schatkamer? Kleur ze rood.

kamer - bed - laken - deken - kussen -
pyjama - keuken - kraan - koelkast -
aansteker - fornuis - afwasbak

- 5** Zeerover Daan ruimt ook zijn 'het'-schatkamer op. Wat hoort hier? Kleur dat blauw.

stoel - schilderij - tafel - klok - cadeau -
tafelkleed - zeep - bad - washandje -
handdoek - wc-papier - spiegeltje

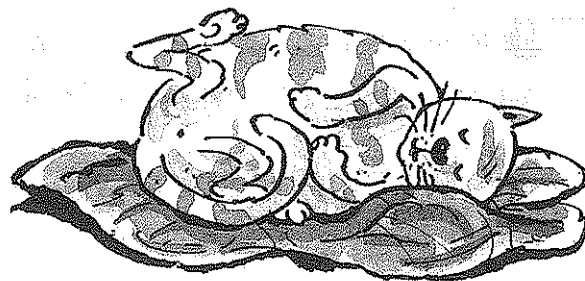

- 1 In het poezenhotel zijn heel veel poezen. Schrijf maar op waar de poezen zijn.

Streepje ligt onder de bank.
 Zwartje heeft zich verstopt achter de kast. Saartje, het oudste poesje, ligt in haar mandje. Kruimel is nog maar klein. Hij speelt met een balletje

tussen twee dozen. Oeps, daar springt opeens Vlekje op een doos! Op de bank spelen Kees en Boris. Dikke Dientje loert naar een spinnetje dat aan de lamp hangt. En in de vensterbank geniet Samson van het zonnetje!

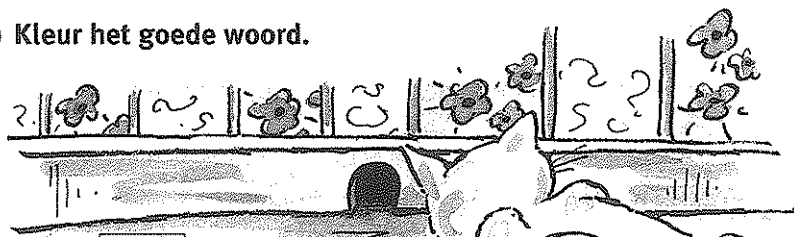
- 2 Dit klopt niet allemaal.

Kleur het rondje als de zin niet klopt.

- ☒ Dikke Dientje heeft trek voor eten.
- ☐ Ze loopt naar de keuken.
- ☒ Gelukkig, het vrouwtje heeft al eten uit haar bakje gedaan.
- ☒ Als Dientje tegen haar bakje komt, begint ze meteen te eten.
- ☐ Met een volle buik gaat Dientje tevreden slapen.

3 Kleur het goede woord.

Boris kijkt

boven
onder
naar

 een muizenholletje.

Hij hoopt dat het muisje

uit
voor
in

 zijn holletje komt.

Maar het muisje komt niet. Het blijft veilig

voor
in
bij

 zijn holletje.

'Jammer,' denkt Boris,

'ik wilde zo graag

tegen
met
op

 hem spelen!'

4 Welk woord hoort op de stippellijn in de zin? Kies uit:

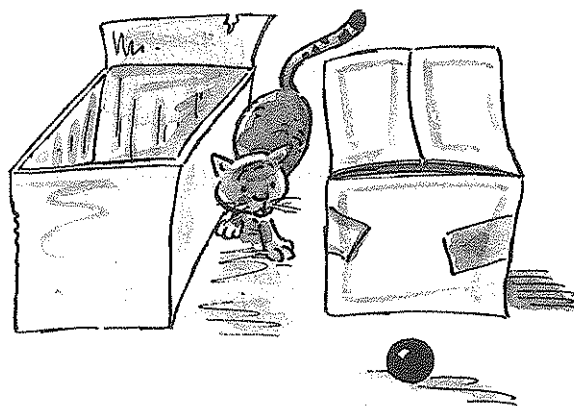
in - tegen - tussen - voor

Kruimel speelt tussen twee dozen.

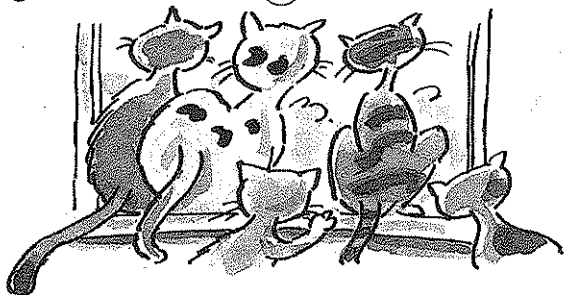
Het balletje ligt naast de doos.

Hij tikt met zijn poot tegen het balletje.

De muis zit in zijn holletje.

- 1 Er komt een nieuwe gast in het poezenhotel! Teken een 😊 als de zin goed is. Teken een ☹️ als de zin fout is.

Een grote auto stopt tegen het hotel. 😊

Alle poezen rennen naar het raam. 😊

Ze kijken wie naast de auto zit. ☹️

Een mevrouw stapt uit de auto. 😊

Zij heeft een mandje op haar handen. ☹️

Een witte poes steekt haar pootje van het mandje. ☹️

- 2 Alida heet de nieuwe poes. Het is een deftige poes. Ze is ook een beetje vreemd. Zet een rondje om het goede woord.

Alida heeft een bandje om/over/tussen haar hals.

Het bandje is rood voor/met/over gouden sterren.

Alida slaapt in/onder/uit een zacht mandje.

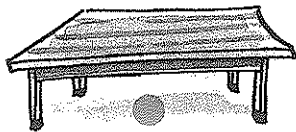
Het mandje staat in/voor/van de kachel.

Niemand mag door/tussen/bij haar mandje komen.

Het is alleen naar/voor/tussen haar!

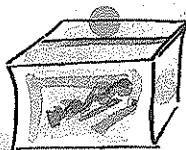
3 Alida is haar speelgoedmuisje kwijt. Teken waar het kan zijn.

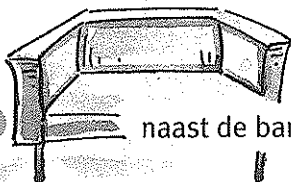
onder de tafel

tussen twee planten

op de doos

naast de bank

4 Boris heeft het speelgoedmuisje gezien. Hij zegt waar Alida moet zoeken. Zoek je mee? Kleur het goede woord.

Kijk eens

door
onder
tussen

 de tafel.

Zoek ook

bij
in
van

 de kachel.

Loop dan

naast
tegen
naar

 de kast.

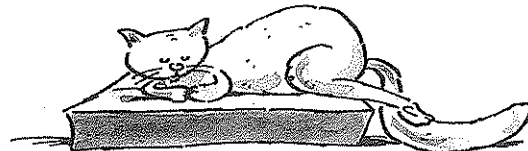

Het muisje ligt

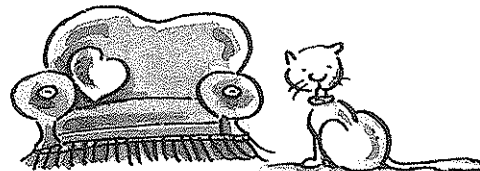
in
aan
uit

 je eigen mandje!

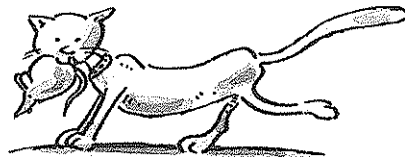
5 Alida moest even wennen in het poezenhotel. Nu speelt ze met alle poezen. Welk woord hoort op de puntjes in de zin? Kijk goed naar de plaatjes.

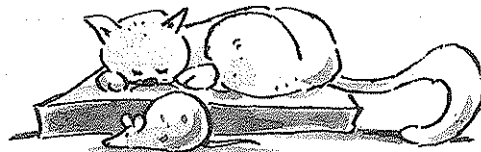
Samson ligt op de doos.

Alida zit naast de bank.

Alida heeft haar muisje in haar bek.

Ze legt het voor Samson neer.

- 1 Er zijn nieuwe burenen naast Raoul komen wonen. Hij ziet het buurjongetje en wil van alles weten.

Lees maar wat ze tegen elkaar zeggen.

Raoul: 'Hallo, ik ben Raoul. Wie ben jij?'

Tom: 'Ik ben Tom. Waar woon jij?'

Raoul: 'Ik woon hiernaast. Zullen we samen spelen?'

Tom: 'Goed. Wat gaan we doen?'

Raoul: 'Laten we gaan voetballen.'

Tom: 'Ja, leuk!'

Sommige woorden noem je vraagwoorden: wie, wat, welke, enz.

Welke vraagwoorden zeiden de jongens?

Geef die een kleurtje.

- 2 Na het voetballen vraagt Raoul van alles aan Tom. Tom houdt Raoul voor de gek en geeft steeds twee antwoorden. Kleur het rondje voor het antwoord dat goed is.

Waar woonde je eerst?

- ☐ Ik kampeer heel graag.
☐ Ik woonde eerst op Texel.

Hoe oud ben je?

- ☒ Ik ben acht jaar.
☐ Ik ben gauw jarig.

Wat doe je graag?

- ☐ Morgen ga ik zwemmen.
☒ Ik houd van zwemmen.

Heb je een broertje?

- ☐ Ik heb geen zusjes.
☒ Nee, ik heb een zusje.

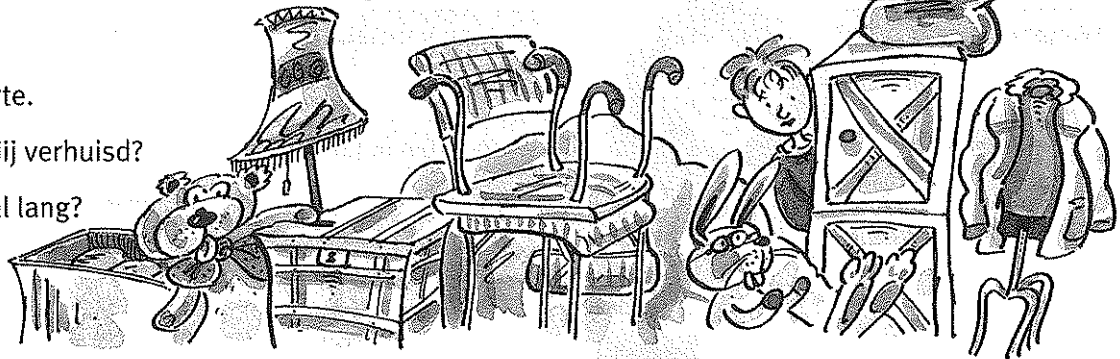
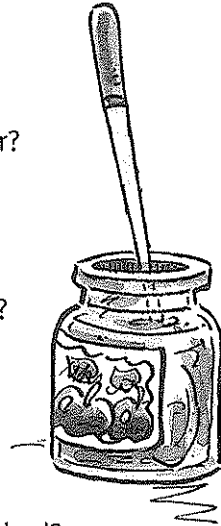
- 3** Tom wil ook dingen van Raoul weten.
Raoul geeft één antwoord. Wat heeft Tom gevraagd?

- Mijn kamer is op zolder.
☐ Waar is jouw kamer?
☐ Heb je een fijne kamer?

- Ik houd van appelmoes.
☐ Hoe laat moet je eten?
☒ Wat lust je graag?

- Om half acht.
☒ Hoe laat moet jij naar bed?
☐ Waarom kijk je op de klok?

- Vanaf mijn geboorte.
☐ Wanneer ben jij verhuisd?
☒ Woon je hier al lang?

- 4** Kleur de 6 vraagwoorden van oefening 3.

- 5** Welke vraag klopt er wel? Kleur dat rondje rood.

☐ Waarom gaan we spelen? We gaan vanmiddag spelen.

☒ Wanneer gaan we spelen?

☒ Waar gaan we spelen? We kunnen bij mij spelen.

☐ Wat gaan we spelen?

☐ Hoeveel komt er nog meer? Kim komt ook nog.

☒ Wie komt er nog meer?

☐ Hoe gaan we spelen? We kunnen verstoppertje spelen.

☒ Wat gaan we spelen?

1 Tom gaat naar dezelfde school als Raoul. De kinderen uit de klas willen van alles weten van Tom. Zoek bij elke vraag het goede antwoord. Geef die dezelfde kleur.

Hoe heet je?

Ik ben acht jaar.

Waar kom je vandaan?

Ik heet Tom.

Waarom ben je verhuisd?

Ik heb geen broertjes en zusjes.

Hoe oud ben je?

Omdat mijn vader en moeder dat wilden.

Wanneer ben je jarig?

Ik kom van Texel.

Hoeveel broertjes en zusjes heb je?

Op 29 mei ben ik jarig.

2 Tom mag bij Raoul en Kim in het groepje zitten. Kim wil nog meer weten van Tom. Lees zijn antwoorden maar. Vul het vraagwoord in dat Kim gebruikt heeft.

Vorige week zijn we verhuisd.

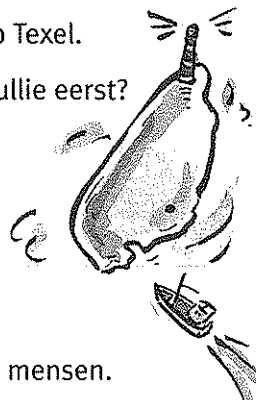
Wanneer zijn jullie verhuisd?

We woonden eerst op Texel.

Waar woonden jullie eerst?

Dat is een eiland.

Wat is dat?

Er wonen niet zo veel mensen.

Hoeveel mensen wonen daar?

Ik vind deze school leuk.

Hoe vind je onze school?

- 3 Tijdens de rekenles vraagt Kim aan Tom of hij haar wil helpen. Schrijf het goede vraagwoord op. Lees goed wat Kim en Tom zeggen.

Kim
Hoe moet je
som 2 doen?

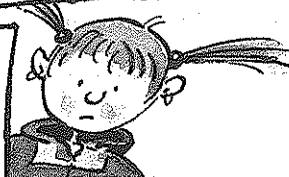
Tom
Je moet 24 en
37 optellen.

Kim
Wat komt er
dan uit?

Tom
Er komt 18 uit.

Kim
Waarom zeg
je een fout antwoord?

Tom
Omdat je de som best zelf uit
kunt rekenen!

- 4 In de pauze gaan de kinderen naar buiten. Raoul wil verstoppertje spelen. Schrijf het goede woord op. Lees goed wat Raoul, Tom en Kim zeggen.

Raoul
Wie doet er mee
verstoppertje?

Tom
Ik doe mee.

Kim
Ik doe ook mee.

Tom
Waar mag je
niet komen?

Kim
Je mag niet op
het grote plein.

Raoul
Wanneer
mag ik gaan zoeken?

Tom
Als je tot 100
geteld hebt.

1 Kim is vandaag jarig. Als ze op school komt, hebben de kinderen uit de klas veel vragen. Kim geeft antwoord. Welke vraag hoort bij het antwoord? Kleur de letter van de goede vraag.

Ik ben vandaag acht jaar geworden.

d Waarom heb je die mand bij je?

h Hoe oud ben je geworden?

Ik heb een mooi boek gekregen.

o Wat heb je gekregen?

p Hoeveel heb je gekregen?

Voor de pauze mag ik trakteren.

s Waar mag je trakteren?

e Wanneer mag je trakteren?

Anja en Tom mogen mee.

r Wie mogen mee de klassen rond?

g Wat mag mee de klassen rond?

Ik mag vijf kinderen uitnodigen.

a Hoeveel kinderen nodig je uit voor je partijtje?

u Wie mag je uitnodigen voor je feestje?

Weet je wat de kinderen roepen? Lees de gekleurde letters.

Ze roepen: hoera

2 Vlak voor de pauze gaat de klas voor
Kim zingen. Vul het goede vraagwoord in.

Kies uit: waar - hoeveel - wat - waar - wie

Kim mag op de stoel van juf staan.

..... **Waar** mag Kim staan?

Iedereen kan de nieuwe jurk van Kim zien.

..... **Wie** kan de nieuwe jurk van Kim zien?

De kinderen zingen een lied voor Kim.

..... **Waarom** zingen de kinderen voor Kim?

Daarna mag Kim trakteren.

..... **Wat** mag Kim daarna doen?

Er mogen twee kinderen mee
de klassen rond.

..... **Hoeveel** kinderen mogen er mee de
klassen rond?

3 Schrijf het goede vraagwoord maar op.

Kim deelt stukjes kaas uit. Anja en Tom gaan mee de klassen rond.

Meester Wim geeft haar twee stickers. Woensdag viert Kim haar
verjaardag. Er mogen vijf kinderen komen. Ze gaan
spelletjes doen.

Kim deelt stukjes kaas uit.

..... **Wat** deelt Kim uit?

Ze gaan spelletjes doen.

..... **Wat** gaan ze doen?

Anja en Tom gaan mee de klassen rond.

..... **Wie** gaan er mee de klassen rond?

Meester Wim geeft twee stickers.

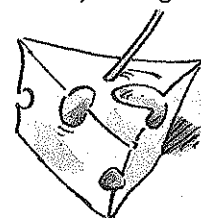
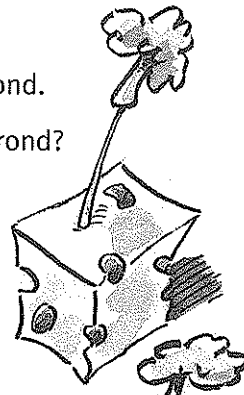
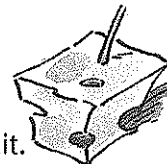
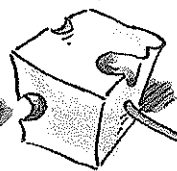
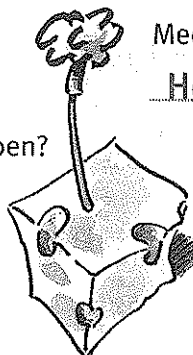
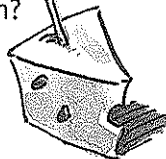
..... **Hoeveel** stickers geeft meester Wim?

..... **Wanneer** viert Kim haar verjaardag?

Kim viert woensdag haar verjaardag.

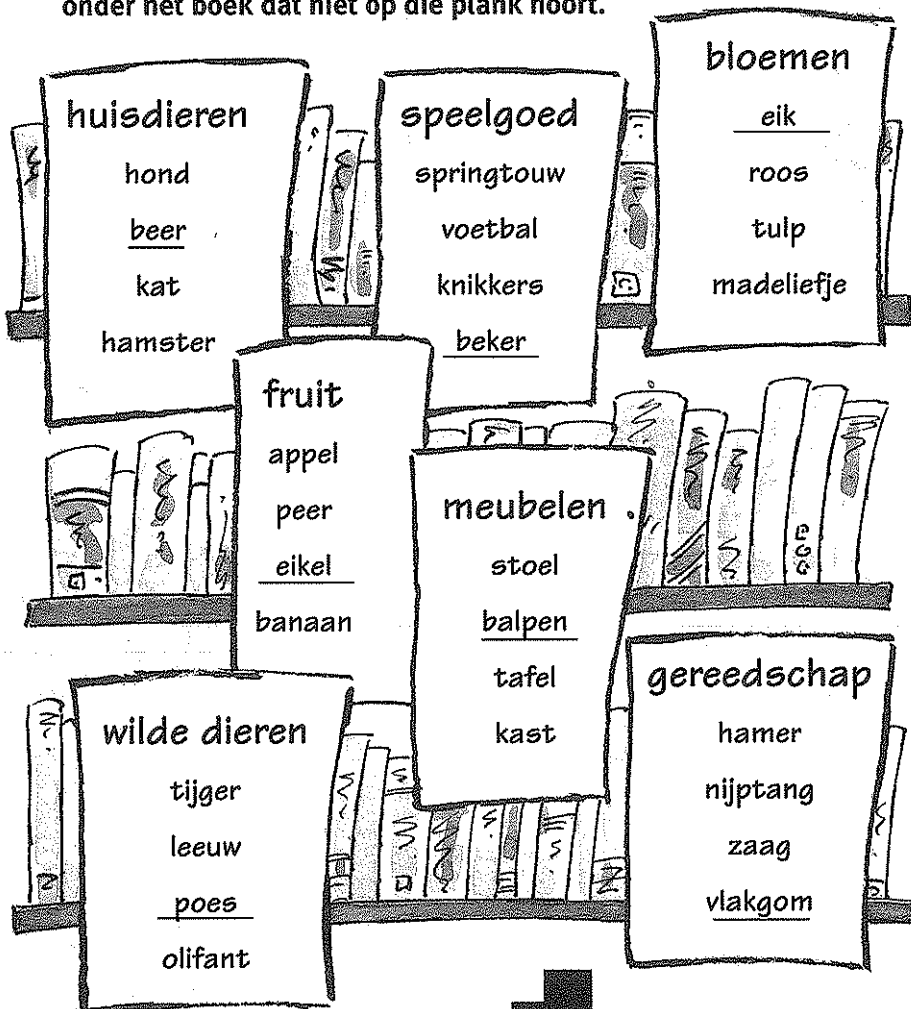
..... **Hoeveel** kinderen mogen er komen?

Er mogen vijf kinderen komen.

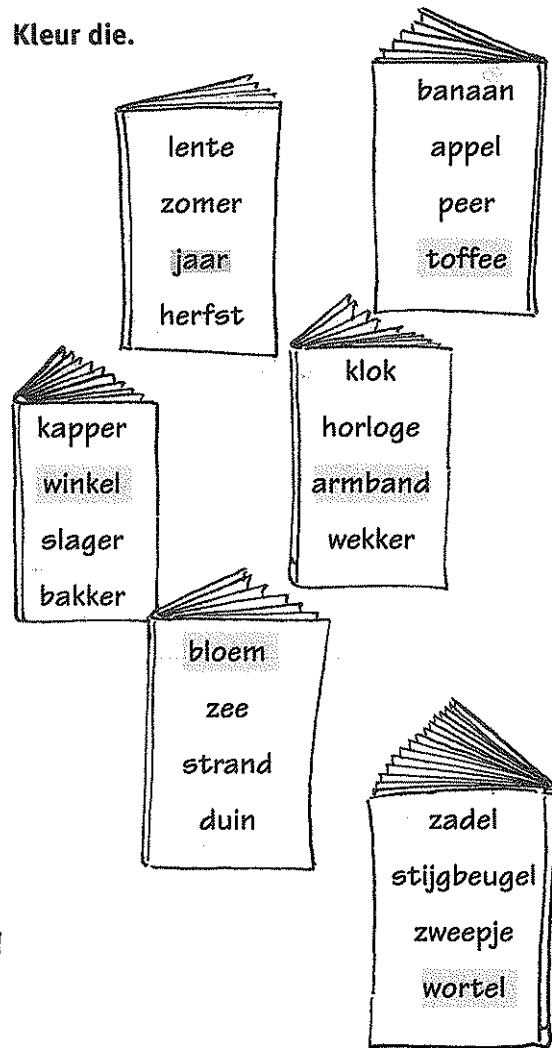

1 Imke mag helpen in boekwinkel 'De Boekenwurm'. Ze zet op elke plank vier boeken. Maar klopt het wel? Zet een streepje onder het boek dat niet op die plank hoort.

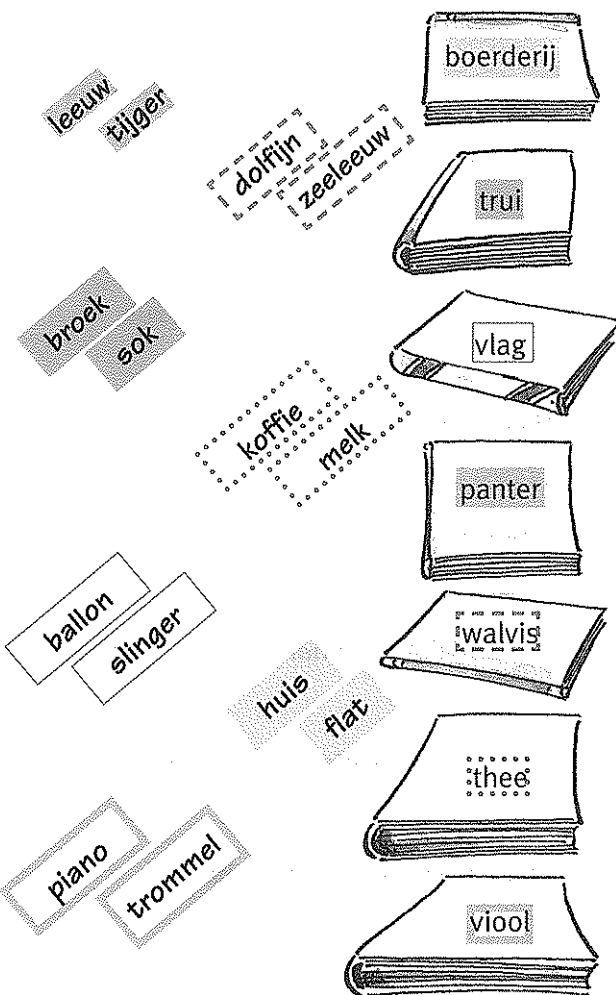
2 In een kast staan sommige boeken verkeerd. Welke boeken horen er niet bij? Kleur die.

3 Er zijn nieuwe boeken gekomen.

Welke boeken horen bij elkaar?

Geef die dezelfde kleur.

4 Imke wil boeken opruimen. Waar horen ze?

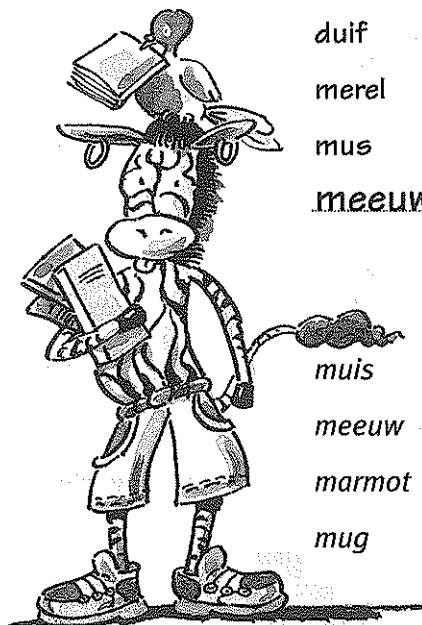
trui	hut	lollie	perzik	blouse
druif	boerderij	spekje	pruim	muts
zuurtje	flat	drop	appel	sok
paleis	huis	toffee	peer	broek
	<u>paleis</u>	<u>zuurtje</u>	<u>druif</u>	<u>trui</u>

5 Welk boek past er heel goed bij?

duif	oorbel	zebra
merel	ketting	neushoorn
mus	armband	nijlpaard
<u>meeuw</u>	<u>ring</u>	<u>giraffe</u>

Kies uit:

muis	ring	konijn
meeuw	hoed	goudvis
marmot	schoen	parkiet
mug	broek	giraffe

- ① Imke leest graag. Welke boeken staan er niet goed in de boekenkast? Zet daar een rondje om.

- ② In elke zin staat een verkeerd woord. Zet daar een streep onder.

Imke leest graag boeken - stripboeken - kranten - schriften.

Ze zit dan het liefst op een stoel - bank - kraam - kruk.

Ze drinkt dan koek - thee - limonade - appelsap.

Naast haar zit - ligt - slaapt - zingt Bluf, de hond.

Hij wacht tot Imke gaat wandelen - rennen - lopen - staan.

Maar nee, Imke neemt nog een snoepje - smaak - koekje - dropje.

Bluf legt zijn kop op Imke's voet - rug - knie - been.

3 Het boek is uit en Imke gaat met Bluf naar buiten. Ze zien veel onderweg.

Schrijf de woorden die niet in het rijtje horen op.

Je hebt nu vier woorden opgeschreven.

Die horen bij elkaar, want het is allemaal speelgoed.

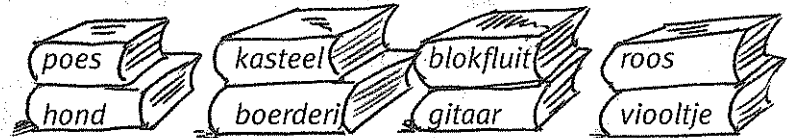
4 Als Imke en Bluf weer thuis zijn, pakt Imke haar plaatjesboek. Waar plakt ze de nieuwe plaatjes?

lepel - sok - leeuw - witlof

mes	sla	jas	tijger
vork	bloemkool	broek	beer
bord	andijvie	trui	panter
<u>lepel</u>	<u>witlof</u>	<u>sok</u>	<u>leeuw</u>

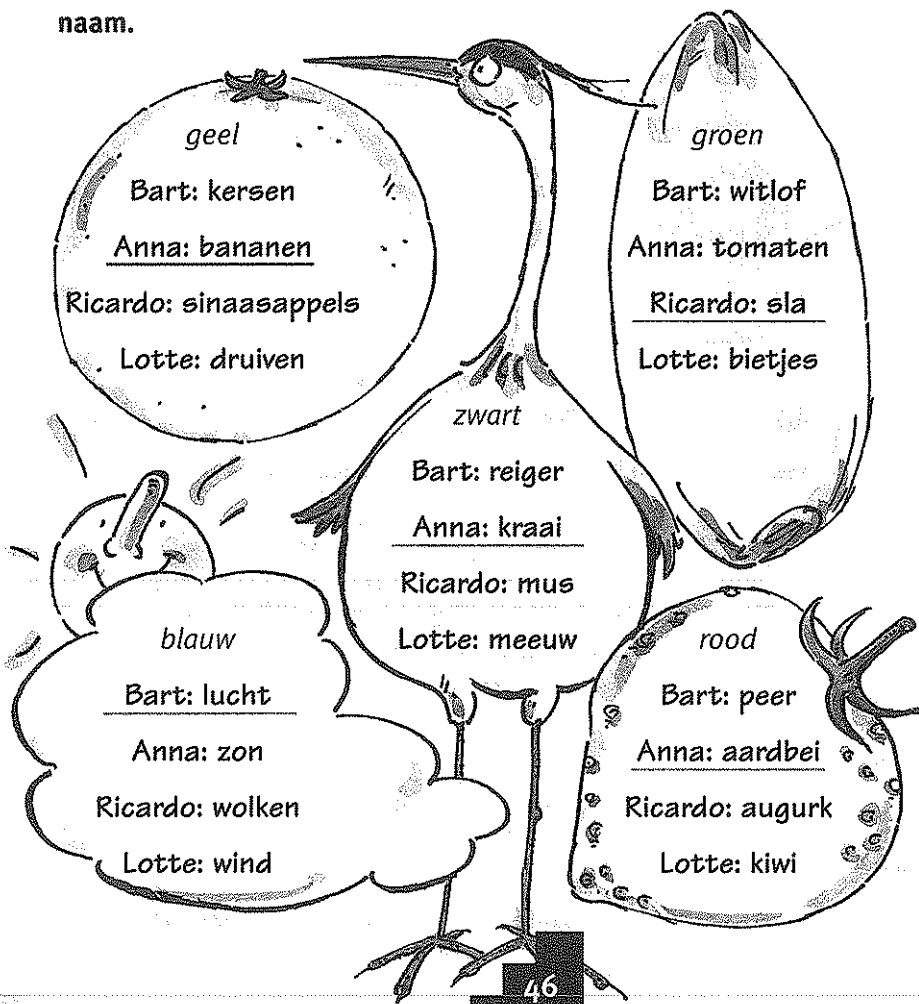
5 Imke is een echte boekenworm. Ze heeft al veel gelezen. Welke boeken horen bij haar stapeltjes? Kleur het rondje.

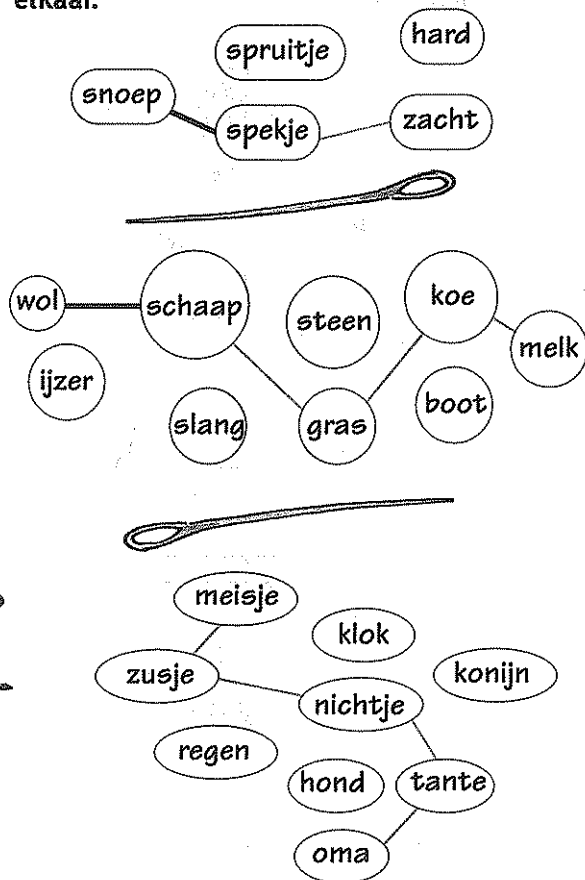
☐ koe	☒ paleis	☐ fles	☐ beuk
☐ varken	☐ kano	☒ piano	☐ eik
☐ paard	☐ vliegtuig	☐ snaar	☐ den
☒ hamster	☐ geit	☐ mond	☒ margriet

- 1 Bart, Anna, Lotte en Ricardo doen mee aan een spelletjesmiddag. De kinderen spelen 'Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet en de kleur is ...' Wie raadt het? Zet een streepje onder die naam.

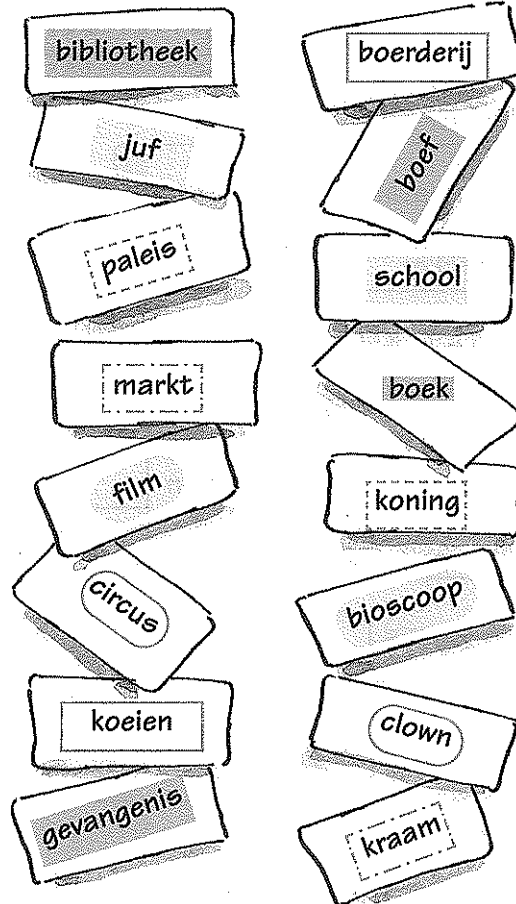

- 2 Lotte gaat woordkettingen maken. Dat doet ze met woorden die bij elkaar horen. Doe maar mee en rijg de goede kralen aan elkaar.

3 Ricardo gaat memory spelen.

Geef de woorden die bij elkaar horen dezelfde kleur.

4 Bart gaat kwartetten.

Van elk kwartet is er één kaart fout. Welke?

zoet

- ☐ suiker
- ☐ snoep
- ☒ augurk
- ☐ jam

huis

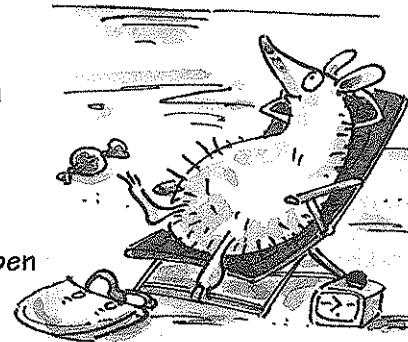
- ☐ deur
- ☒ klas
- ☐ keuken
- ☐ raam

koud

- ☐ vriezen
- ☐ ijs
- ☐ sneeuw
- ☒ duiken

strand

- ☐ golven
- ☒ hut
- ☐ zand
- ☐ schelpen

rond

- ☐ wiel
- ☒ tas
- ☐ bal
- ☐ ballon

rood

- ☐ aardbei
- ☐ kers
- ☒ komkommer
- ☐ bietjes

zacht

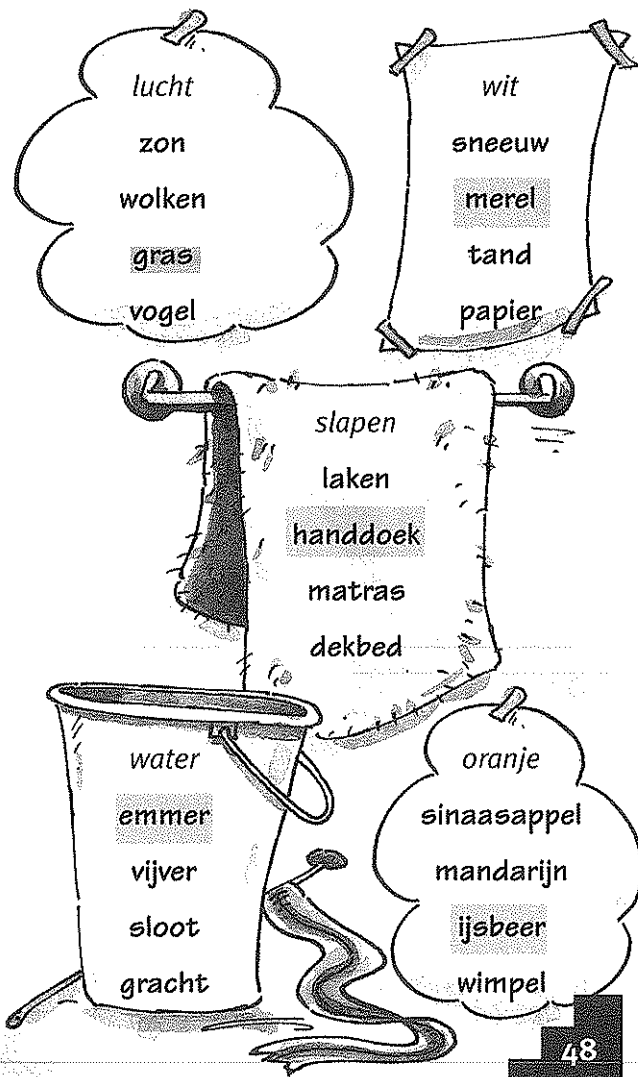
- ☒ egel
- ☐ veertje
- ☐ wol
- ☐ knuffelbeer

tijd

- ☐ klok
- ☐ horloge
- ☒ toren
- ☐ wekker

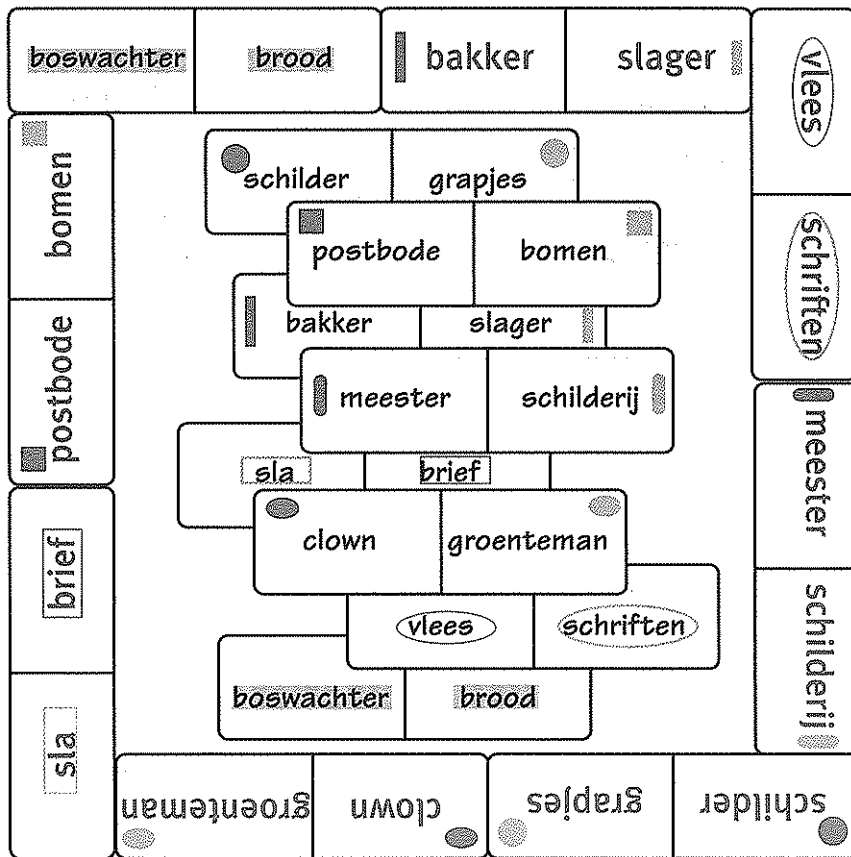
1 Lotte doet mee met woordzoekertje.

Welk woord hoort er niet bij? Kleur dat.

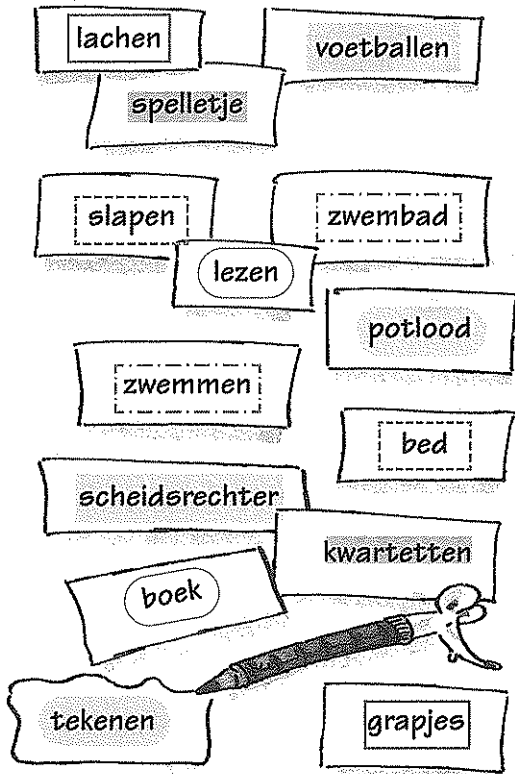

2 Bart en Ricardo doen mee aan het dominospel. Speel maar

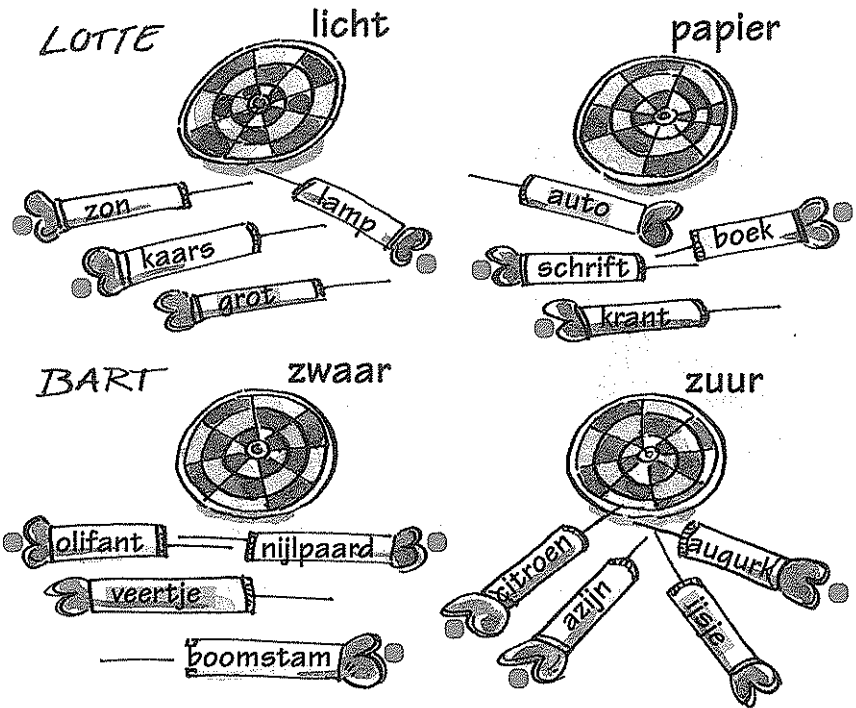
mee en leg de dominostenen op de goede plek.

- 3** Anna doet mee met de woordestafette. Ze moet telkens twee woorden bij elkaar brengen. Help je even? Geef de woorden die bij elkaar horen dezelfde kleur.

- 4** Lotte en Bart maken zich klaar voor de darts-wedstrijd. Boven elk bord staat een woord. Lotte en Bart moeten steeds drie pijltjes gooien. Welke pijltjes moeten ze gooien? Kleur die groen. En welke pijltjes zijn fout? Kleur die rood.

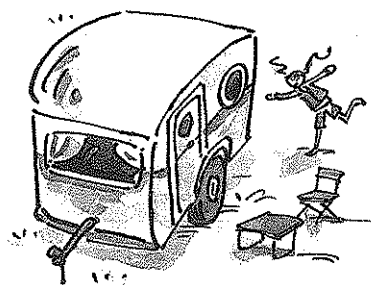

Zet een rondje om het goede woord.

tuin - **bos** - laan

rivier - boot - zwembad

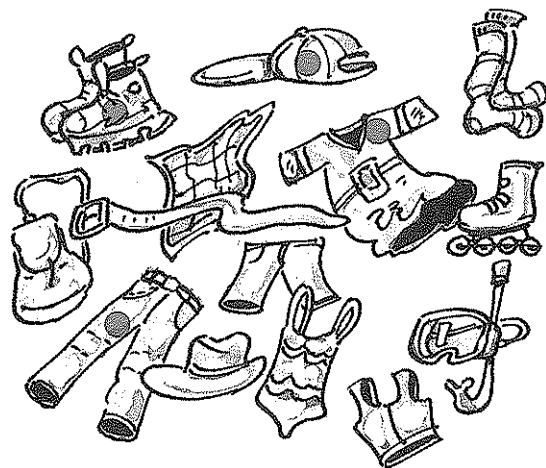

speeltuin - kermis - speelplaats

caravan - tent - hut

slaapzak - dekbed - laken

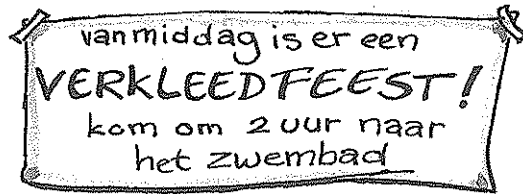
Wat trekken ze aan? Kleur dat mooi.

Hiermee zwemmen ze.

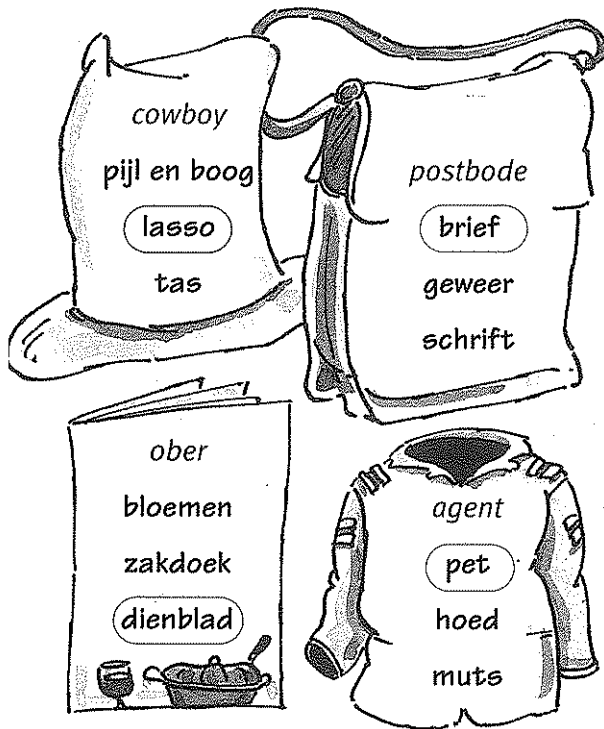
Ze hebben gele sportschoenen aan.
Ook dragen ze een groen, plat ding met
een klep.

3 Roos en Elke zien een bord:

Wat zien Roos en Elke op het feest?

Zet een rondje om het goede woord.

4 Elke vraagt de cowboy hoe hij heet. De cowboy zegt zijn naam op een heel vreemde manier. Welk woord hoort op de puntjes? Zet een rondje om de letter voor dat woord. Zet die vier letters ook achter elkaar in het letterblok. De cowboy heet

¹ t	² i	³ m	⁴ o
----------------	----------------	----------------	----------------

1 Mijn broek heeft twee ...

r mouwen

☐ t pijpen

s buizen

g kokers

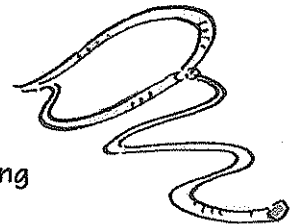
2 Mijn lasso is een touw met een

☐ i lus

d oog

b gat

z opening

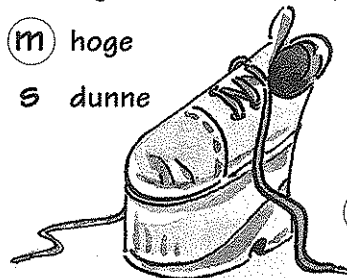
3 Mijn laarzen zijn heel schoenen

e dikke

a lage

☐ m hoge

s dunne

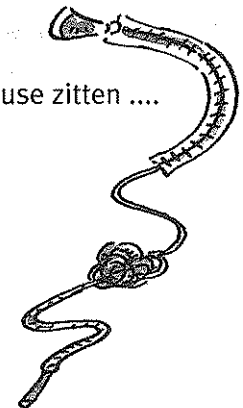
4 Aan mijn blouse zitten

k riemen

n touwen

f veters

☐ o knopen

Wat gaan we doen?

1 Roos en Elke gaan picknicken. Wat zit er in de mand? Schrijf achter elke zin de letter van het goede woord.

Dan lees je onder de pijl hoe ze de picknick vinden.

b e r e l e u k

mes (u) - bord (e) - melk (e) - suiker (k) -

hagelslag (r) - boter (e) - boterham (b) - beker (l)

Je kunt het eten. Het is bruin of wit. Je doet er vaak beleg op.

Je kunt het drinken. Het is wit en zoet.

Het zijn kleine stukjes chocola en je doet ze op brood.

Het is rond en plat. Je eet ervan.

Je kunt er uit drinken. Het heeft geen schoteltje.

Je smeert het op brood voordat je er beleg op doet. Het is een beetje geel.

Je kunt er iets mee snijden. Je gebruikt het vaak samen met een vork.

Het zijn heel kleine witte korreltjes. Ze smaken zoet.

boterham

melk

hagelslag

bord

beker

boter

mes

suiker

b

e

r

e

l

e

u

k

2 'Wat zullen we gaan doen?' vraagt Elke. Je kunt kiezen uit: sportveld - speeltuin - zwembad

Roos zegt:

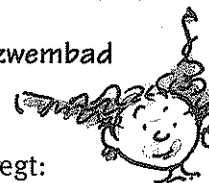
Ik heb een nieuw badpak en een
mooie badhanddoek. Ik wil naar
het zwembad

Timo zegt:

Laten we lekker voetballen of
basketballen op het
sportveld

Matteke zegt:

Ik wil graag schommelen en
op de glijbaan. Gaan we naar de
speeltuin ?

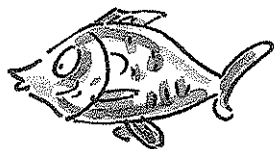
3 Elke heeft een idee. Zoek bij elk woord de zin die er het best bij past. Zet een rondje om de letters ervoor en zet die in het letterblok.

1 *goudvis*

gr Dit dier zit in een kooi.

hu Dit dier zwemt in een kom.

de Dit dier zie je in de sloot.

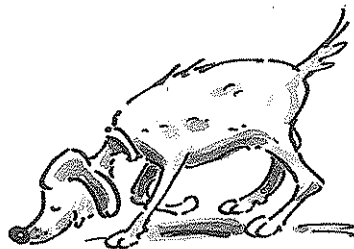
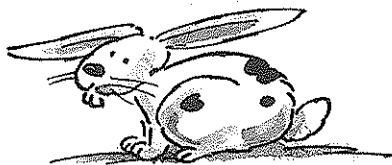

3 *konijn*

aa Een dier dat nootjes eet.

ol Een dier dat hard rent.

ou Een dier dat wortels lust.

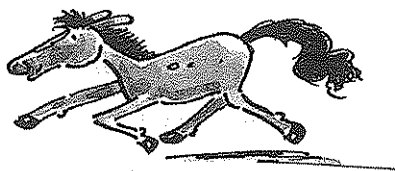

2 *hond*

tb Dit dier kan goed ruiken.

eg Dit dier kan goed spinnen.

ko Dit dier zie je vaak op bed.

4 *paard*

ten Dit dier snuffelt graag.

wen Dit dier helpt de politie.

len Dit dier is erg lui.

4 Kleur het rondje voor het woord dat op de puntjes hoort.

Picknicken is eten

- ☐ in een restaurant
- ☐ in een hotel
- ☒ op een plekje buiten
- ☐ in de auto

Aan een mand zit een

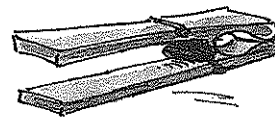
- ☒ hengel
- ☐ oor
- ☐ stuur
- ☐ knop

Een hut is een huis van

- ☐ stof
- ☐ glas
- ☒ planken
- ☐ ijzer

Een tent zit vast met

- ☐ knijpers
- ☒ haringen
- ☐ plakband
- ☐ riemen

Elke wil een

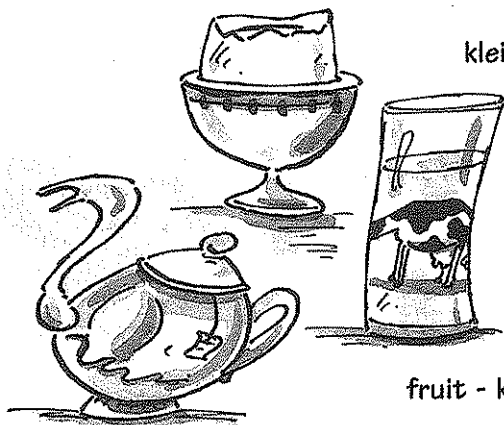
¹ h	u	² t	b	³ o	u	⁴ w	e	n
----------------	---	----------------	---	----------------	---	----------------	---	---

① Timo zegt: 'Matteke vraagt of jullie bij haar komen spelen.' 'Waar is ze dan?' willen Roos en Elke weten.

Timo geeft bijzondere antwoorden. Schrijf van elk antwoord de gevraagde letter op. Dan weet je waar Matteke is.

Ze is bij het

z w e m b a d

kleine, witte korreltjes - lekker op een ei

groente - oranje - konijn

zakje - heet water - drinken

drinken - koe - wit

geel - lang - fruit

snee - gezond - bruin of wit - bakker

fruit - klein - rood met kleine groene stipjes

zout

1e letter

z

wortel

1e letter

w

thee

3e letter

e

melk

1e letter

m

banaan

1e letter

b

boterham

7e letter

a

aardbei

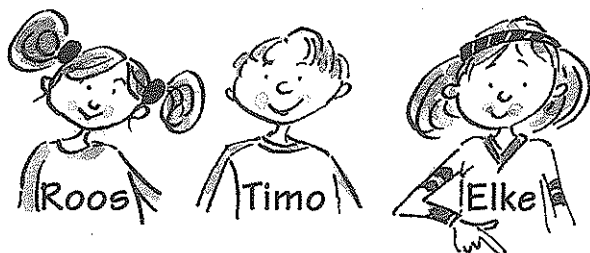
4e letter

d

② Roos wil graag met Matteke spelen. 'We gaan naar haar toe,' zegt ze. Maar als ze bij het zwembad komen, is Matteke er niet. Dus gaan ze verder zoeken. Wat hoort bij elkaar? Geef dat dezelfde kleur.

2 De kinderen doen een spelletje. Roos zegt een woord en Timo en Elke zeggen een woord dat daarbij past. Doen ze het goed? Geef de woorden die bij elkaar horen maar dezelfde kleur.

potlood	punt	hoek
jas	pijp	mouw
kopje	oor	handvat
boek	kaft	hoes
schoen	bodem	zool
klok	pijlen	wijzers
fiets	stuur	roer
boom	tak	stok
broek	riem	hals
duim	navel	nagel

4 'Waar moeten we toch zoeken?' vraagt Elke. Timo heeft wel een idee. Welk woord hoort op de puntjes? Zet een rondje om de letter van dat woord. En zet de letter in het letterblok.

1 Op een camping zijn veel

g fietsers

f hutten

s huizen

h tenten

2 Op een camping kook je eten in een

u pan

a teil

e vergiet

o bakje

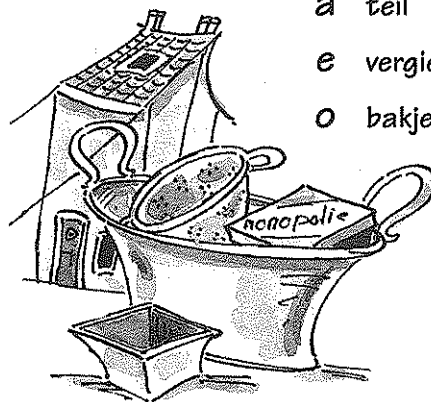
3 Op een camping doe je vaak

l speeltjes

t spelletjes

s tafel dekken

f sommetjes

Waar wil Timo gaan zoeken? In de

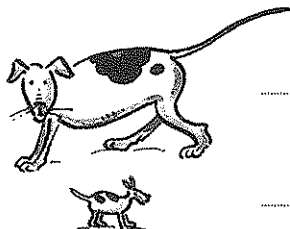
h¹ **u**² **t**³

Zou Matteke daar zijn? Ze gaan snel kijken.

En ja, Matteke is gevonden! Hoera!

1 Twan en Carmen krijgen een hond. Ze gaan met hun vader naar het asiel. Daar zijn veel verschillende honden. Schrijf maar op hoe de honden er uit zien.

groot

klein

lange haren

korte haren

dik

dun

oud

jong

2 'Kan ik u helpen?' vraagt de mevrouw van het asiel. Papa vertelt dat ze een hond zoeken en wat voor hond het moet zijn. Kleur het goede woord.

We willen niet een vrouwtje, maar een meisje / kindje / mannetje.

De hond moet niet druk zijn, maar hoog / suf / rustig.

De hond moet jong zijn, dus niet oud / dik / klein.

We willen geen stoute hond, maar één die groot / leuk / lief is.

De hond moet niet dik zijn, maar vet / mager / klein.

Wij willen geen slappe hond, maar eentje die sloom / sterk / slank is.

Wij willen geen hond die sloom is, maar eentje met pit / plezier / pret.

- 3 Even later laat de mevrouw een hondje zien. 'Deze is precies wat jullie zoeken,' zegt ze. Maar wat ze vertelt over de hond is niet waar. Schrijf het tegengestelde woord maar op, dan klopt het wel. Onder de pijl lees je de naam van de hond. Hij heet bengel.

Deze hond loopt graag **binnen**.

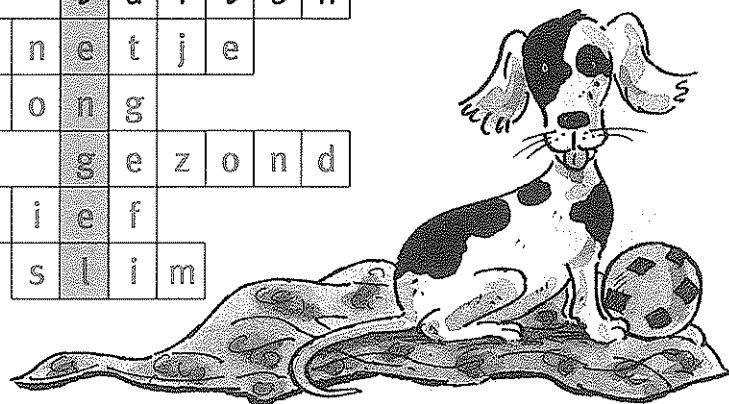
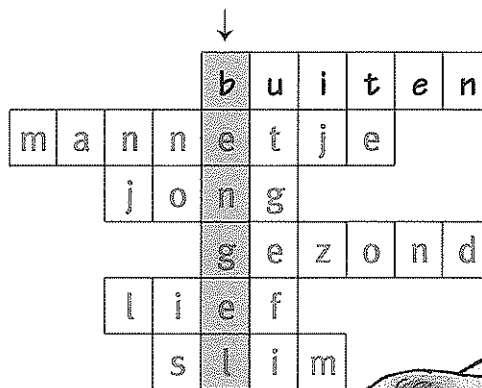
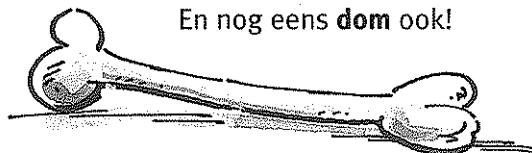
Het is een **vrouwtje**.

Hij is lekker **oud**.

Hij is ook erg **ziek**.

Hij is heel **stout**.

En nog eens **dom** ook!

- 4 Iedereen vindt Bengel leuk. Welk woord hoort op de puntjes? Kleur het rondje voor het goede woord.

Bengel, je bent lief!

Lief is hetzelfde als

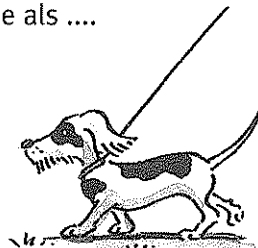
- ☐ niet aardig
☒ niet stout
☐ niet mooi
☐ niet lelijk

We gaan vaak met je wandelen.

Vaak is hetzelfde als

- ☒ niet weinig
☐ niet goed
☐ niet veel
☐ niet kort

Je krijgt een warm mandje.

Warm is hetzelfde als

- ☐ niet klein
☐ niet heet
☒ niet koud
☐ niet fout

1 Twan, Carmen en papa komen blij thuis met Bengel.

Ze zeggen hetzelfde over Bengel. Schrijf het goede woord op.

Twan

Carmen

Bengel is niet stout.

Bengel is lief.

Hij speelt niet weinig.

Hij speelt veel.

Hij blaft niet zacht!

Hij blaft hard.

Wandelen vindt hij niet vervelend.

Wandelen vindt hij fijn.

Hij rent dan niet langzaam.

Hij rent dan snel.

Hij is ook nog niet oud.

Hij is ook nog jong.

We zijn niet bedroefd.

We zijn blij.

2 Twan en Carmen spelen na het eten

nog even met Bengel. Daarna gaan ze naar bed. Zoek de tegengestelde woorden en geef ze dezelfde kleur.

Het is al laat.

beneden

Twan en Carmen gaan naar boven.

lang

Ze kijken naar buiten.

vroeg

De lucht is donker.

langzaam

En wat zijn er veel sterren!

slecht

Ze poetsen goed hun tanden.

weinig

Dan stappen ze gauw in bed.

licht

Mama leest ons even voor.

binnen

3 Zet een rondje om de letter van het tegengestelde woord.

Carmen slaapt goed.

Niet *goed*, maar

g lang

e kort

(h) slecht

Opeens hoort ze een

hard geluid.

Niet *hard*, maar

a luid

Ze ziet niets in het licht.

(o) zacht

Niet *licht*, maar

d stom

(n) donker

f heet

Ze voelt een koude tong.

e buiten

Niet *koud*, maar

(d) warm

g klein

i stout

Wie laat haar zo schrikken?

Het is de

h	o	n	d
---	---	---	---

4 Welk woord hoort op de puntjes? Zet een rondje om de letter voor het goede woord.

1 Bengel moet beneden blijven.

Beneden is hetzelfde als

(t) niet boven

r niet buiten

g niet binnen

k niet donker

3 De deur blijft dicht.

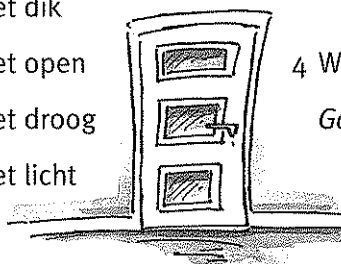
Dicht is hetzelfde als

o niet dik

(a) niet open

e niet droog

r niet licht

2 Anders maakt hij het bed vies.

Vies is hetzelfde als

n niet leuk

a niet aardig

(w) niet schoon

e niet ziek

4 Wat zal Carmen goed slapen.

Goed is hetzelfde als

k niet klein

f niet stom

s niet oud

(n) niet slecht

Zet de omcirkelde letters in de hokjes.

Wie hoopt dat Bengel toch

weer boven komt?

t ¹	w ²	a ³	n ⁴
----------------	----------------	----------------	----------------

1 Sasja heeft zich verslapen. Ze moet zich nu haasten om op tijd op school te komen. Maar klopt alles wel? Kleur het rondje voor de foute zinnnetjes.

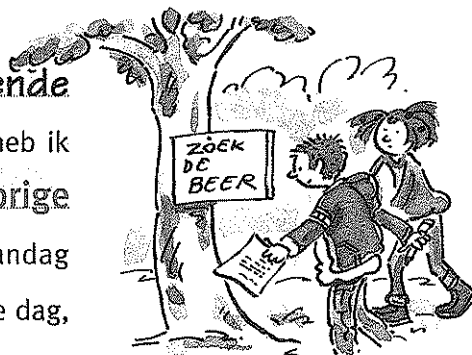
- ☐ Ik ga onder de douche en droog me dan af met de handdoek.
- ☒ Ik doe de rits dicht en pak mijn broek.
- ☐ Dan zoek ik mijn trui en trek hem aan.
- ☒ Ik ben beneden en ren de trap af.
- ☒ Mijn bord is leeg en dan eet ik mijn pap.
- ☐ Ik pak mijn tas en doe er een appel in.
- ☒ Dan ren ik naar school en doe mijn jas aan.

2 Op school vertelt Juf Tanja over de komende feestweek. Vul het goede woord in.

‘(Vorige/Volgende) Volgende

week is de feestweek. Dat heb ik jullie (vorige/komende) vorige week al verteld. Op maandag begint het feest. De volgende dag, op (woensdag/dinsdag)

dinsdag, doen we een speurtocht. Twee dagen later, op (woensdag/donderdag) donderdag, mag je verkleed op school komen. De (eerste/laatste) laatste dag, op vrijdag

gaan we alles opruimen. Daarna heeft iedereen vakantie.’

‘Hoera!’ roept de klas. ‘Maar voordat het zover is,’ gaat de juf verder, ‘moeten we (deze/vorige) deze week nog hard werken. Dus we gaan nu (bijna/gauw) gauw aan de slag!’

- 3 Sasja moet steeds aan de komende feestweek denken. Die begint niet op zondag, maar op maandag.
Maak het rijtje maar af.

zondag donderdag
maandag vrijdag
dinsdag zaterdag
woensdag

Hoeveel dagen zitten er in een week? 7

- 4 Vul het goede woord in.

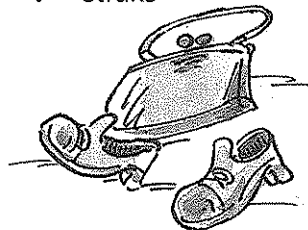
Vandaag is het maandag.
Morgen is het dinsdag
Gisteren was het zondag
Eergisteren was het zaterdag
Overmorgen is het woensdag
Over een week is het maandag

- 5 Wat past op de puntjes? Zet een rondje om de letter voor het goede woord.

1 Sasja gaat snel aan het werk.

Snel is hetzelfde als

- ☒ gauw
☐ altijd
☐ straks

3 Volgende week is de feestweek.

Volgende week is hetzelfde als

- ☐ vorige week
☒ komende week
☐ een week geleden

Sasja gaat verkleed als

o	m	a
1	2	3

2 Ze denkt soms aan de feestweek.

Soms is hetzelfde als

- ☐ vaak
☐ nooit
☒ af en toe

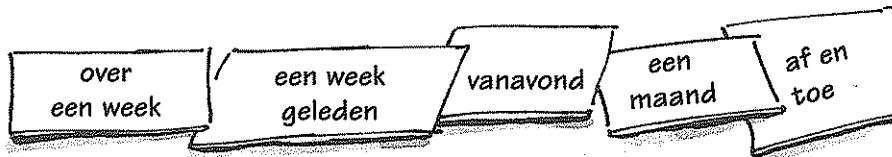
1 Sasja is blij. De feestweek is begonnen! Kleur de woorden die zeggen wanneer iets gebeurt.

Gisteren is de feestweek begonnen. We hebben toen in de hal met elkaar het feestlied gezongen. Gistermiddag deden we spelletjes. Vandaag doen we een speurtocht.

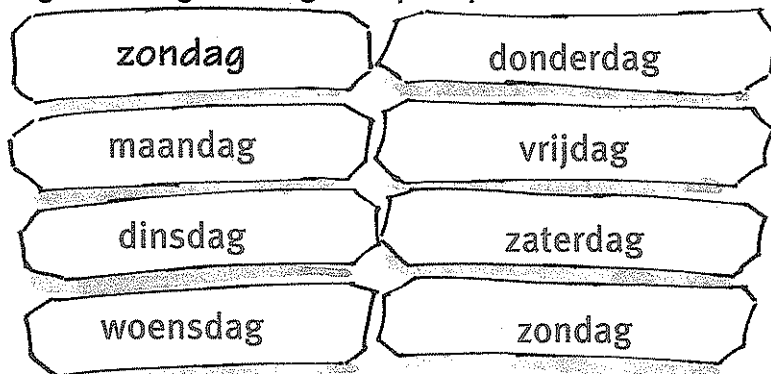
We gaan vanmorgen in groepjes meester Tim zoeken. Hij heeft zich ergens verstopt. Straks mag mijn groepje weg. Vanmiddag krijgen we nog een verrassing. Ik hoop dat we de meester dan gevonden hebben. Anders is hij misschien vannacht nog buiten en dat zou toch zielig zijn...

2 Sasja heeft meester Tim gevonden. Nu krijgt ze nog een opdracht. Ze moet bij elke zin het goede kaartje zoeken. Schrijf achter elke zin het goede kaartje.

Het is over zeven nachttjes. over een week
 Het komt na deze middag. vanavond
 Het is niet zo vaak. af en toe
 Het duurt vier weken. een maand
 Het gebeurde vorige week. een week geleden

3 Juf Tanja is de dagen van de week kwijt. Sasja vindt ze en hangt ze in de goede volgorde op het prikbord.

4 Donderdag is de verkleeddag. Sasja gaat als oude oma verkleed naar school. Peter komt als prins.

Lees de zinnen die naast elkaar staan. Betekenen de dikgedrukte woorden hetzelfde? Kleur ze dan.

Dag prins, wat ben je **vandaag** weer mooi!

Heb je die **gisteren** gekregen?

Zeg, prins, krijg jij **overmorgen** vakantie?

Ik ga **over een week** kamperen.

Ik zal het **vanavond** vragen.

Dag oma, ik heb **deze dag** mijn nieuwe kroon op.

Nee, die heb ik **vorige week** gekregen.

Over twee nachtjes ga ik met vakantie.

Gaan uw ouders **volgende week** ook mee kamperen?

Goed, dan ga ik **nu** spelen.

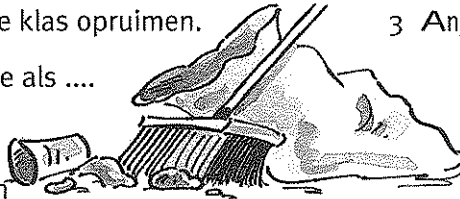

5 Het schooljaar is bijna voorbij. Wat past op de puntjes? Zet een rondje om de letters voor het goede woord.

1 Vandaag gaan we de klas opruimen.

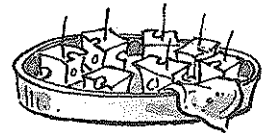
Vandaag is hetzelfde als

- ☒ **va** deze dag
- ☐ **tr** vanmorgen
- ☐ **he** vanavond

3 Anja mocht gisteren trakteren. *Gisteren* is hetzelfde als

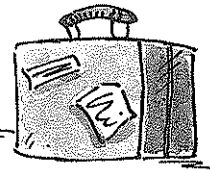
- ☐ **ne** een week geleden
- ☐ **nt** een dag geleden
- ☐ **ko** de dagen voor vandaag

2 Morgen ga ik bij opa en oma logeren.

Morgen is hetzelfde als

- ☐ **ne** over een tijdje
- ☐ **pl** straks
- ☒ **ka** over één nachtje

4 Volgende week ga ik kamperen.

Volgende week is hetzelfde als

- ☐ **as** verleden week
- ☐ **tu** deze week
- ☒ **ie** over een week

Wat is het bijna?

1	v	a	2	k	a	3	n	t	4	i	e
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Hoe ver ben je?

